

1
2019
Január - február

Rozhovor s prof. Bokúvkom

strana 7

Rozhovor s novou dekankou FBI

strana 17

Prvý slovenský medzinárodne registrovaný repozitár

strana 26

ISSN 1339-4134

9 771339 413007

Novoročný editoriál

Rok 2019 sa pre slovenské vysoké školstvo nesie v znamení vážnych zmien. Zákon o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania zavádza nový prístup, založený na európskych štandardoch a odporúčaniach. Vzdelanie by malo byť orientované viac na študenta a jeho rozvoj. Študijné programy majú lepšie reflektovať potreby spoločnosti, pretože budú vznikať na základe skúseností absolventov, potrieb študentov a očakávaní zamestnávateľov. Novozriadená Slovenská akreditačná agentúra ako nezávislá verejnoprávna inštitúcia bude priamo rozhodovať o žiadostiach vysokých škôl a monitorovať kvalitu poskytovaného vzdelávania. Novela vysokoškolského zákona zvyšuje otvorenosť systému pri obsadzovaní miest zahraničných docentov a profesorov. Zavádza nový typ študijného programu – interdisciplinárne štúdiá. Umožňuje, aby študent v rámci študijného programu mal výber zo širšej palety predmetov z viacerých študijných odborov. Každá legislatívna úprava vyžaduje zároveň i ďalšiu administratívnu náročnosť, ktorá nám odoberá veľa z tvorivej energie, tak potrebnej na vzdelávaciu, vedeckú a projektovú prácu. Od leta minulého roka sa intenzívne venujeme príprave výziev dlhodobej stratégie výskumu. Práve tu sa prejavila dobrá tímová spolupráca, bez ktorej by sme nemohli uskutočňovať žiadne naše zámery. Pri slove spolupráca sa trochu zastavím, nakoľko jej reálna podoba je nesmierne dôležitá pre nás všetkých. Každá zmena si vyžaduje súčinnosť celej akademickej obce a jej súčasti. Nové výzvy musíme v prvom rade správne pochopiť vzhľadom na to, kde sa aktuálne naša univerzita nachádza a kde chceme,

aby smerovala v budúcnosti. Na základe tohto poznania môžeme spoločne meniť a tvoriť jednotlivé procesy.

Súčasťou tímovej spolupráce je zároveň aj náš vzťah k univerzite. Jej dobré meno závisí od každého jedného z nás. Od nás – akademickej komunity sa očakáva prevzatie zodpovednosti za identifikáciu a návrhy riešení celej škály problémov. Od technických po spoločenské. Vedecký prístup nám má umožniť prekročiť tradičné hranice a nachádzať nové súvislosti. Do takto koncipovaného priestoru ťažko zapadne excentrický egoizmus, sústredený iba na svoju oblasť záujmu. Takýto nekonceptný prístup by narušil všetky dobré vzťahy, ktoré pre dobrú tímovú prácu vytvárajú správne tvorivé prostredie. Základom dobrej spolupráce by mala byť kritická diskusia, ktorej hlavným výstupom bude naše spoločné porozumenie situácií a stanovenie priorit na nové obdobie. Pre nás všetkých bude prínosom, ak sa nám podarí zdieľať spoločnú víziu a najmä, ak ju budeme aj spolu vytvárať a žiť.

Prajem nám všetkým, aby základom vzájomnej spolupráce bolo poznanie a následne múdre a prospešné rozhodnutia.

Želám nám všetkým úspešný a pokojný rok 2019.

prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD.
rektor Žilinskej univerzity v Žiline

DOCTOR HONORIS CAUSA

Vo štvrtok 13. decembra 2018 sa v obradnej sieni historickej budovy Radnice mesta Žilina uskutočnilo slávnostné zasadnutie Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline rozšírené o Vedeckú radu Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA. V zmysle tradícií a zvyklostí ako prejav najvyššej pocty si na slávnosti prevzal z rúk rektora našej univerzity prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD., diplom a medailu udeleného titulu „doctor honoris causa“ významný spolupracovník UNIZA, profesor Ekonomickej univerzity v Bratislave, pán prof. Ing. Michal Fendek, PhD.

Na slávnostný obrad okrem členov vedeckých rád prijala pozvanie aj delegácia blízkych spolupracovníkov pána profesora Fendeka či rodinní príslušníci laureáta.

Dekan FPEDAS UNIZA prof. Ing. Miloš Poliak, PhD., v laudatii Dr. h. c. prof. Ing. Michala Fendeka, PhD., okrem iného uviedol: „Prof. Fendek nepochybne dokazuje, že má manažérske kvality, profesionálne kompetencie a veľký vedecký potenciál. Počas svojej kariéry bol vo viacerých manažérskych pozíciách, a to vďaka svojim výnimočným vlastnostiam. Významným spôsobom sa podieľa na spolupráci viacerých pracovísk Ekonomickej univerzity v Bratislave a pracovísk UNIZA a táto spolupráca sa bude i v budúcnosti naďalej rozvíjať hlavne v oblasti výskumu ekonómia a manažment podniku, ako aj v oblasti optimalizačných úloh a modelov v doprave a logistike.“

Udelením titulu „doctor honoris causa“

a odovzdaním jeho atribútov vyjadrila UNIZA úctu k celkovej činnosti a práci prof. Ing. Michala Fendeka, PhD. a ocenila jeho vynikajúce celoživotné vedecké, odborné a pedagogické výsledky a dlhoročnú spoluprácu s pracoviskami Žilinskej univerzity v Žiline.

K titulu srdečne blahozeláme a ocenenému prajeme najmä pevné zdravie, osobné i pracovné úspechy.

Ing. Janka Macurová
Oddelenie pre vedu
a výskum Rektorátu UNIZA

Foto: Cyril Králik

Nový docent

Oddelenie pre vedu a výskum Rektorátu Žilinskej univerzity v Žiline oznamuje, že rektor Žilinskej univerzity v Žiline prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., udelil s účinnosťou od 20. decembra 2018 vedecko-pedagogický titul docent Ing. Michalovi Orinčákovi, PhD., zamestnancovi Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA, v študijnom odbore 8.3.6 záchranné služby.

Ing. Janka Macurová
Oddelenie pre vedu a výskum
Rektorátu UNIZA

Nový primátor na univerzite

Rektor UNIZA 25. januára 2019 privítal na akademickej pôde nového primátora mesta Žilina Mgr. Petra Fiabáneho. Rektor vo svojom príhovore zdôraznil, že už v samotnom názve Žilinskej univerzity v Žiline rezonuje vzájomná symbióza mesta a univerzity. Bolo to práve mesto, ktoré pred viac ako šesťdesiatimi rokmi pomáhalo sťahovať Vysokú školu dopravnú z Prahy do Žiliny a následne riešilo aj bytovú situáciu učiteľov. Za toto dlhé obdobie v minulom i súčasnom storočí sme prešli spoločný kus cesty poznania, nových výziev a rôznych foriem vzájomnej spolupráce.

Primátor už veľakrát, pri iných príležitostiach, vyslovil svoj úprimný vzťah k Žilinskej univerzite v Žiline a na tomto stretnutí ho opätovne potvrdil. Je v záujme mesta naďalej pokračovať vo vzájomnej úspešnej spolupráci, keď jeho súčasťou je univerzita so šesťdesiatpäťročnou históriou.

Kancelária rektora UNIZA

Foto: Cyril Králik

Prvý krok k významnému partnerstvu v oblasti elektromobility

Dňa 15. januára 2019 sa na pôde UNIZA uskutočnilo stretnutie zástupcov spoločnosti Schaeffler so zástupcami UNIZA a Strojníckej fakulty, Fakulty riadenia a informatiky, Fakulty elektrotechniky a informačných technológií, Univerziténeho vedeckého parku a Výskumného centra. Hlavnou témou stretnutia bola elektromobilita, ktorá určite patrí medzi najdôležitejšie smery rozvoja technológií dopravy súčasnosti. UNIZA v tomto smere nezaostáva a môže sa pochváliť významnou pedagogickou a výskumnou činnosťou v tejto oblasti. Práve zrealizované a aj plánované výskumné aktivity či vzdelávanie študentov tvorili hlavnú časť prezentácie, ktorou zástupcovia UNIZA firmu Schaeffler presvedčili o svojich kvalitách. Ďalšou časťou programu bola návšteva laboratórií zameraných na elektromobilitu.

Schaeffler je technologický podnik s vedúcim postavením vo svete. Orientuje sa prevažne na automobilový priemysel a jeho najsilnejšími stránkami sú najvyššia kvalita, vynikajúca technológia a výrazná inovačná sila. S presnými komponentmi a systémami v motoroch, prevodovkách a podvozkoch, ako aj riešeniami valivých a klzných ložísk pre množstvo priemyselných použití skupina Schaeffler rozhodujúcou mierou už dnes prispieva k „Mobilite zajtrajška“. Spojením podniku Schaeffler a UNIZA by vzniklo silné partnerstvo, ktoré chápe dôležitosť tak rýchlo sa rozvíjajúceho segmentu individuálnej dopravy, akým je elektromobilita, a môže ju pozdvihnúť na vyššiu úroveň.

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing

Foto: Ing. Jana Kollárová

UNIZA naďalej úspešne rozvíja spoluprácu s priemyslom

RNDr. Jozef Klein, predseda predstavenstva spoločnosti ASSECO Central Europe, a. s., 3. decembra 2018 poďakoval za príležitosť stretnúť sa s kolégiom rektora UNIZA. Spoločnosť ASSECO Central Europe, a. s., rozšírila svoje portfólio produktov a služieb investíciou do technologickej spoločnosti CEIT (Central European Institute of Technology), s ktorou vytvorila strategické partnerstvo. Spoločnosť CEIT sa zaoberá technickými a procesnými inováciami, priemyselnou automatizáciou, konštrukčným a materiálovým inžinierstvom. Výskum a vývoj, ktorý je dominantnou aktivitou tejto spoločnosti, sa flexibilne spája s praxou.

Dr. Klein stručne predstavil spoločnosť ASSECO CE, ktorá je jednou z najsilnejších softvérových spoločností v strednej a východnej Európe. ASSECO pôsobí v 56 krajinách sveta. Poskytuje komplexné riešenia a služby v oblasti informačných technológií. Realizuje náročné projekty pre komerčnú sféru, ako aj pre štátnu správu i samosprávu. Aktuálne je súčasťou skupiny niekoľko startup-ov, napr.

eDocu (informačný systém vecí), ďalej SCS (Smart Connected Solutions), vďaka ktorému môžu firmy v plne integrovanej podobe prediktívne sledovať proces servisu a údržby. Rovnako dobre sa darí startup-u LittleLane, ktorý implementuje vzdelávacie hry aj v slovenských školách.

Ocenil dobrú spoluprácu s fakultami UNIZA pri spracovávaní spoločných projektov v doméne Digitálne Slovensko a kreatívny priemysel – oblasť výskumu pokrokových systémov, peľových záťaží a s tým súvisiacej kvality ovzdušia, ktorý vznikol na impulz Úradu verejného zdravotníctva.

K téme efektívnej vzájomnej spolupráce ďalej vystúpili Mgr. Helga Jančovičová, PhD., ASSECO Central Europe, a. s., generálny riaditeľ CEIT, a. s., Ing. Boris Duľa a rektor UNIZA.

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing

Zimná údržba univerzitného areálu

Tohtoročná zima dáva pracovníkom Odboru hospodárskej správy poriadne zabráť a pri odhrňaní snehu v rámci rozsiahleho univerzitného areálu sa prakticky nezastavia. Ako údržba prebieha, koľko pracovníkov či mechanizmov na nej participuje a kedy to všetko stihnú, nám priblížil Ing. Ján Stehlík, vedúci Odboru hospodárskej správy UNIZA:

„Tohtoročná zima preveruje aj pracovníkov Odboru hospodárskej správy UNIZA, ktorí zodpovedajú za univerzitné komunikácie, chodníky a parkoviská. Pred každou zimou je spracovaný operačný plán zimnej údržby, kde sú rozdelené úlohy, poradie dôležitosti údržby a metódy údržby k zabezpečeniu chodu parkovísk UNIZA. Napriek tomu však niekedy prírodné podmienky sú veľmi náročné.

Údržbu chodníkov a priestranstiev pred vchodmi a budovami vykonávajú pracovníci údržby, vrátničky a v prípade potreby aj pracovníci energetiky. V teréne je obvykle len 4 - 6 pracovníkov, pri mimoriadnych situáciách približne 8 pracovníkov. Odpratávanie snehu sa vykonáva prakticky nepretržite, aj v poobedňajších hodinách a najmä počas noci, keď sú voľné parkoviská. Musí sa to stihnúť od polnoci do šiestej ráno, keď už zaparkované autá bránia odpratávaniu snehu. Veľa prác sa vykonáva ručne, k dispozícii je len jeden malotraktor a motorová kosačka s pridanou radlicou. Druhý malotraktor je pre závažnú poruchu po vyše 20 rokoch používania už neopraviteľný a v tomto roku sa plánuje jeho náhrada novým traktorom. Hlavné cestné komunikácie a plochy parkovísk vykonáva

externá spoločnosť výkonnejším traktorom, ktorý UNIZA nemá.

Prácu komplikujú aj odľahlé areály na FRI, FBI a Internáty. Plocha všetkých parkovísk UNIZA je takmer 30 tis. m² a takmer 4 500 metrov chodníkov a komunikácií. Ročné náklady na údržbu sú podľa množstva snehu v sume približne 7 - 15 tisíc eur.

Odbor hospodárskej správy upozorňuje zamestnancov a študentov UNIZA, že nie je vždy možné dokonale očistiť všetky chodníky a cestičky a je nutná veľká opatrnosť pri chôdzi. Zároveň vodiči musia rešpektovať stav vozovky, znížiť rýchlosť a brať ohľad na chodcov idúcich po komunikáciách.“

-sp-

Foto: Cyril Králik

XXIV. International Seminar of Ph.D. Students - SEMDOK 2019

V dňoch 30. januára až 1. februára 2019 Katedra materiálového inžinierstva SJF UNIZA zorganizovala v Univerzitnom stredisku UNIZA Zube-rec už 24. medzinárodný seminár doktorandov konaný pod záštitou dekana Strojníckej fakulty UNIZA. Cieľom medzinárodného seminára je spojiť doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov z vysokých škôl, výskumných ústavov a priemyselnej praxe, ktorí sa zaoberajú výskumom materiálov - kovových, nekovových alebo prírodných a ich aplikáciami v priemyselnom prostredí. Prijemné prostredie Západ-ných Tatier privítalo v tomto roku 42 účastníkov z 6 krajín (India, Taliansko, Srbsko, Česká republika, Poľsko a Slovensko), 7 univerzít a 2 prie-myselných závodov. Slávnostné otvorenie seminára sa uskutočnilo pod záštitou prorektora pre vedu a výskum prof. Ing. Pavla Rafajdusa, PhD., ktorý zdôraznil významnosť doktorandského štúdia, medzinárodné kontakty, stretávanie sa mladých ľudí, vyzdvihol aktivity v danej oblasti, ktoré sú charakteristické pre Katedru materiálového inžinierstva SJF UNIZA. Pri príležitosti 65. výročia UNIZA zároveň odovzdal pamätnú medailu, ktorou dekan SJF ocenil dlhoročných zahraničných spolupracovníkov: prof. Ružicu Nikolić (Srbsko), Dr. h. c. prof. Maria Guagliana (Taliansko), prof. Tomasza Tańskiego (Poľsko), Dr. Mirosława Boneka (Poľsko), doc. Mareka Roszaka (Poľsko), doc. Jaceka Selejda (Poľsko), ktorí už dlhé roky aktívne spolupracujú s KMI a SJF UNIZA. Nakoniec zaželel mladým kolegom úspešné prezentácie ich vedeckých výsledkov a bohatú diskusiu v jednotlivých sekciách alebo kuloároch medzinárodného seminára.

Počas seminára bolo v 8 tematických sekciách prezentovaných 32 príspevkov v anglickom jazyku orientovaných na štúdium moder-ných konštrukčných materiálov, predikciu vlastností a degradáciu konkrétnych zariadení, resp. aplikáciu nových materiálov v biome-dicínskom inžinierstve. Jedna sekcia bola venovaná aj prezentácii výsledkov projektov Visegrad Scholarship (Poľsko, Česko, Sloven-sko).

- Ing. Barbara Lisiecka (Poľsko) za jej príspevok s názvom „The effect of thermomechanical treatment on stainless steel“,
- Ing. Liwia Sozańska-Jedrasik (Poľsko) za jej príspevok s názvom „Comparison of properties of X98 steel after deformation with various strain rate“,
- Ing. Daniel Kajánek (Slovensko) za jeho príspevok s názvom „Effect of current density on electrochemical characteristics of plasma electrolytic oxidation (PEO) coating prepared on AZ31 magnesium alloy“.

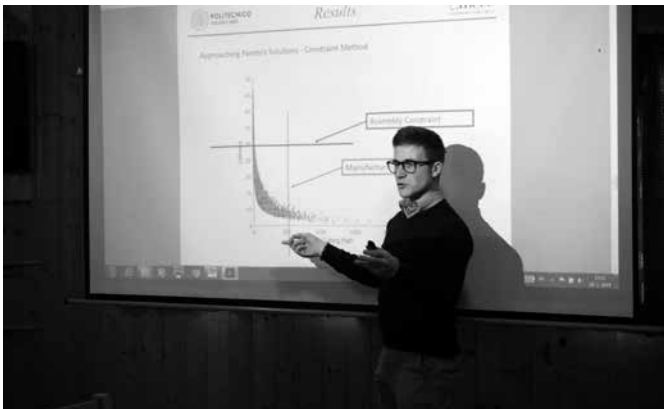
Ocenenie odovzdali: riaditeľ Výskumného centra UNIZA prof. Ing. Branislav Hadzima, PhD., a hlavný garant seminára prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD. - gratulujeme!

Ocenení zahraniční spolupracovníci

Ocenení doktorandi

Z prednášok – Ing. Stefano Monti (IT)

Je potrebné konštatovať, že úroveň prezentácií - vedecká aj jazy-ková, je v posledných rokoch veľmi dobrá a svedčí o cielenej ve-deckej výchove na školiacich pracoviskách. Najlepšie prezentácie medzinárodného seminára boli preto ocenené knižnou publiká-ciou venovanou dekanom SJF UNIZA prof. Dr. Ing. Milanom Ságom. Ocenení doktorandi boli:

- Ing. Sunil Kumar, MR (India) za jeho príspevok s názvom „De-formation response of dual phase steel in static and dynamic conditions“,

Výhercovia súťaže doktorandov

Neodmysliteľnou súčasťou doktorandských seminárov býva tzv. „spoločenský večer“. Je rovnako dôležitým bodom programu, vzhľadom na dlhodobý cieľ organizátorov: zoznámiť sa, vybudovať si kontakty a nadviazať spoluprácu mladých ľudí medzi se- ➤

bou, z rôznych univerzít a firiem v SR a zahraničí. Vyvolať priateľskú a uvoľnenú atmosféru napomohla hneď v úvode večera súťaž, pripravená doktorandmi z Katedry materiálového inžinierstva SJF UNIZA, ktorí pripravili štyri súťažné úlohy zamerané na vzájomné spoznávanie krajín, športov, jedál a sveta pod mikroskopom. Vyhodnotenie výsledkov nebolo veru jednoduché. Víťazom sa stal medzinárodný tím IT+SR. Dobrú náladu počas večera spestrila aj hudba DJ – Jána Maťku, ktorá udržala účastníkov na parkete až do neskorej „záverečnej“.

Zábava začína

Zábava pokračuje

Medzinárodný doktorandský seminár SEMDOK 2019 ukončil 1.2.2019 prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD., ktorý vyslovil požiadavku pokračovania týchto podujatí v medzinárodnom meradle, poďakoval prítomným účastníkom za ich vystúpenia a diskusie, predsedajúcim jednotlivých sekcií za ich vedenie, organizátorom za príkladnú prípravu. Vyzdvihol taktiež ústretovosť a pohostinnosť, ktorú vytvorili počas SEMDOKu pracovníci Univerzitného strediska UNIZA Zuberec.

Čo dodať na záver? Je príjemné zažívať ako sa doktorand z Talianska stretne s doktorandom z Indie v Zuberi, na Slovensku. Takto vznikajú medzinárodné priateľstvá a preto ak čítate tieto riadky, neváhajte sa k nám na budúci rok v posledný januárový týždeň pridať a možno zažijete príjemný vedecký seminár, ktorý vás obohatí nielen o nové poznatky z oblasti materiálov a ich medzných stavov, ale poskytne vám možnosť nadviazať nové kontakty a priateľstvá.

..... dovidenia na SEMDOKu 2020.

Ing. Lenka Kuchariková, PhD.
Katedra materiálového inžinierstva, SJF
Foto: Autorka textu

Prezentácie nových kníh EDIS-u

Pred koncom roka 2018 sme uviedli do života dve nové knihy vydavateľstva EDIS. Prvá z nich – **Zlatá brána – povesti a rozprávky z Horného Považia** autora Jána Moravca bola verejnosti predstavená v Krajskej knižnici v Žiline 15. novembra 2018. Autor predstavil svoju knižnú novinku prostredníctvom prezentácie, odzneli aj dve z povestí – Vodníkovo proroctvo a Tancová. Kniha je doplnená veľmi vydarenými ilustráciami mladej nádejnej ilustrátorky – Terezy Evy Benčatovej. Publikácia vyšla s finančným príspevkom Žilinského samosprávneho kraja.

Druhá – už odborná knižná publikácia autora Dušana Lichnera – **Cestovné lístky, prosím...** bola uvedená do života v našej Univerzitnej knižnici 12. decembra 2018. Ide o druhé, výrazne doplnené vydanie po 10 rokoch, ktoré autor rozšíril najmä o problematiku cestovných lístkov v MHD a najnovší vývoj v tejto oblasti. Vydanie tejto knihy podporila spoločnosť Scheidt&Bachmann. Podujatie moderovala doc. Eva Nedeliaková z FPEDAS.

Obe prezentácie boli príjemným stretnutím autorov so svojimi čitateľmi, v diskusiách odznelo mnoho zaujímavých otázok aj odpovedí. Vydaním týchto publikácií pokračuje EDIS – vydateľské centrum ŽU vo svojom pláne prinášať na knižný trh okrem vysokoškolských učebníc, vedeckých monografií, skript a zborníkov aj zaujímavé tituly z oblasti dopravy a lokálneho zamerania. Obe naše knihy môžete podporiť v súťaži Krajskej knižnice v Žiline - Kniha Horného Považia 2018 od 1. marca do 4. apríla 2019.

Ing. Alena Micháľková
EDIS – vydateľské centrum ŽU

Mladí musia ísť dopredu...

Je rodený Moravák, ale svoje srdce navždy spojil so Žilinou. Svoj výskumný život zameril na degradačné únavové procesy v materiáloch, no únavu na ňom takmer nikdy nevidieť. Na UNIZA pôsobí viac ako polstoročie, ale kvôli chorobe nevynechal v práci ani jeden deň. Jeho výsledky, vzťah k mladým ľuďom a k životu dokazujú, že ľudia potvrdzujúci výrok „vek je len číslo“ skutočne existujú. O svojom živote plnom náhod nám porozprával charizmatiký **prof. Ing. Otakar Bokůvka, PhD.**, bývalý prodekan na strojníckej fakulte (1992 – 1998, 2016 - 2017), prorektor UNIZA (2006 - 2010), v súčasnosti vedúci oddelenia únavy materiálov na Katedre materiálového inžinierstva SJF UNIZA.

Narodili ste sa v roku 1945 v obci s nádherným poetickým názvom Biskupství (okr. Olomouc na Morave). Ako si spomínate na vaše detstvo, neskôr výber povolania...?

V Biskupství sme bývali asi len tri mesiace, potom sme odišli do Moravskej Třebové, kde moji rodičia následne prežili podstatnú časť svojho života a kde som chodil aj na základnú, vtedy ešte 8-ročnú školu. Moji rodičia boli skvelí, radi na to s bratom spomíname. Potom, ako to už v živote býva, bolo všetko výsledkom nejakej náhody.

Ako ste si vybrali strednú školu?

Bola to náhoda. Starší kamaráti chodili na Strednú priemyselnú školu so zameraním na strojárstvo v Jedovnici neďaleko mesta Blansko, v ktorom fungovalo ČKD (továreň, od r. 1950 národný podnik so zameraním na strojárstvo a metalurgiu, výrobky zo zliatiny, neskôr so špecializáciou na výrobu turbín do vodných elektrární, pozn.) v Juhomoravskom kraji. Veľmi štúdiom chválili a musím povedať, že mali pravdu. Išlo o veľmi kvalitnú školu s vysokokvalifikovanými učiteľmi a aj vybavenie priemyslovky bolo na tú dobu nadštandardné, pomaly lepšie ako v samotnej fabrike. Teraz sa hovorí o duálnom vzdelávaní, ale my sme už v tom čase (60. roky min. storočia, pozn.) mali tzv. dielne, počas ktorých sme prešli prakticky všetko – kovovoobrábanie, zváranie, kovanie, drevoobrábanie... Bolo to jedno z najkrajších období môjho života. Aj moji rodičia boli spokojní. Otec bol strojár a mama povedala, že je veľmi rada, že som si vybral práve toto štúdium.

Takže ste aj manuálne zručný...

My sme museli byť zruční, súčasťou maturity bola aj praktická skúška – museli sme niečo samostatne vyrobiť a napísať maturitný projekt.

Dnes ste uznávaný vysokoškolský pedagóg a vedec, boli ste vynikajúci žiak?

Nie. Nebol som „bifloš“, ani čistý jednotkár, ale patrili som k lepším. My sme veľmi veľa športovali, ja som aj tancoval v súbore piesní a tancov, takže soboty a nedele som mal vždy vyplnené. Bolo to výborné, ale na učenie veľa času nezostávalo. Šťastím bolo, že na priemyslovke boli každý deň podvečer povinné, kontrolované študijné hodiny.

Prof. Bokůvka sa môže pochváliť bohatou akademickou kariérou. Svoje vedomosti, skúsenosti a kontakty rád posúva nastupujúcej mladej generácii

Po skončení školy ste sa museli rozhodnúť, čo ďalej. Ako ste sa dostali na vtedajšiu Vysokú školu dopravy?

Mali sme vynikajúceho telocvikára a ja som chcel ísť študovať telesnú výchovu do Prahy. Lenže Praha bola ďaleko, štúdium drahé, peňazí veľa nebolo a mal som ešte mladšieho brata. Rodičia najskôr chceli, aby som išiel pracovať, ale niekoľko dní pred maturitou mi povedali, že si to rozmysleli a mal by som skúsiť prijímacie pohovory. Lenže už bolo neskoro a zas to bolo o náhode. Telocvikárovi som oznámil, že do Prahy nejdem, triedny to počul a povedal mi, že čítal inzerát v novinách, že do Žiliny sa sťahuje VŠD z Prahy a či tam nechcem ísť... Sadol som na vlak, prišiel som do Žiliny, na „Áčko“ a komisia mi povedala, že na základe dobrých výsledkov ma prijímajú. Bolo to veľmi rýchle.

Promovali ste na Strojníckej a elektro-technickej fakulte, odbor dopravné stroje a manipulačné zariadenia, patríte medzi prvých žilinských absolventov. Ako spomínate na štúdium?

Raz mesačne sme mohli cestovať zadarmo domov. Ja som stále veľa športoval (potom už menej), lebo sa nedalo všetko stíhať. Rodičia sa medzitým kvôli lepšie platenej práci presťahovali do Uničova a potom do Olomouca, aby

zarobili aj na mňa, aj na brata, ktorý študoval na Palackého univerzite v Olomouci a dodnes na Palackého univerzite s prestávkami pôsobí.

Ako si spomínate na vtedajších profesorov – mená mnohých z nich rezonujú na UNIZA dodnes.

O tom som práve uvažoval. Začali sme v Žiline študovať v roku 1963 a učili nás v podstate profesori, ktorí vyrástli za tzv. prvej republiky. To boli ozaj osobnosti, mnohí dochádzali z Prahy. Spomínam si na prof. Nejejsu, prof. Trnku, prof. Freibauera – to boli naši hlavné „kolejáci“. Venovali sa nám „oxfordským spôsobom“ – diskutovali s nami a predovšetkým v 4. a 5. ročníku to bola doslova paradá. Tí chlapi mali svetové skúsenosti a naozaj veľa vedeli.

Stretávali ste sa aj mimo školy?

Samozrejme. Chodili za nami na internáty a v tej dobe, napríklad pred Vianocami (a to robím dodnes aj ja), sme vždy mali spoločné posedenie. Sú to nezabudnuteľné spomienky.

Ako prebiehalo samotné štúdium?

Do prvého ročníka sme nastúpili už v auguste 1963, boli sme tzv. nultáci a štúdium sme začali na výstavbe priehrady v Mikšovej (vodné dielo na rieke Váh, južne od Bytče, súčasť Vážskej kaskády, pozn.), bývali sme v Bytči. Potom nás „odvelili“ do Závodov ťažkého strojárstva v Martine. Pracovali sme na tri zmeny, pri „mašinkách“, čo bola najmä pre študentov z gymnázií obrovská skúsenosť. Pôvodne sme tam mali byť do Vianoc, ale veľmi si nás pochvalovali, tak sme zostali až do februára. Až potom sme reálne nastúpili na univerzitu. Piaty ročník sme teda nekončili v máji, ale až v októbri. Boli sme veľmi dobrý kolektív, spájali nás zážitky – povinný lyžiarsky výcvik na Chopku, týždeň v Roháčoch, na Oravskej priehrade pod stanmi. Vtedajší školský systém nás ako študentov dával „dokopy“ a toto dnes zo študentov akosi vytláčame. My sme boli partia. To platilo aj v Žiline. Výhoda bola aj v tom, že menza bola v meste a keď sme išli na večeru, museli sme sa obliecť, ísť do mesta a nazad sa nám ponáhľať nechcelo... Často sme chodili do kina, stretávali sa na korze, na „Štvorcovom“ námestí, chodili sme do klubu Slovena na tzv. čaje. Boli rôzne zážitky... To viete, po prvýkrát tu boli vysokoškooláci, boli to dobré roky, bolo to super... ➡➡

Z DANUBIA-ADRIA sympózia v talianskom Trieste

Boli ste obľetovaní dievčatami?

Boli.

Ale do školy ste chodili poctivo, v tom čase boli povinné nielen cvičenia, ale aj prednášky.

To je pravda – nejť na prednášky, to bol „trest smrti“. Nebola literatúra a na prednášky sa chodilo automaticky. Priznám sa, najskôr sme sa obávali nechodiť a vo vyšších ročníkoch sme sa obávali tiež, ale z iného dôvodu – začínalo nás obrovské množstvo a v 3. ročníku „na pružnosti“ skončilo cca 100 študentov – neurobili skúšku. Zostalo nás 16 a profesor presne videl, kto neprišiel. My sme sa fakt obávali neprijsť.

Keď ste v roku 1968 končili inžinierske štúdium, zas muselo prísť rozhodnutie alebo náhoda, prečo zostať v Žiline...

Zas náhoda. Bolo to veľmi jednoduché. Nám okamžite ponúkali prácu – v Martine, Žiline. Cestou do mesta som stretol kamaráta, ktorý mi povedal - máš tu frajerku, pozri si toto. Bol to oznam na rektoráte, že vypisujú konkurz na dve miesta na našu katedru. Tak som sa otočil a išiel aj s kolegom Pešlom (neskôr docent na katedre) na konkurz. A zobrali nás.

Vo vašom živote je pamätný dátum 4. október 1968. Vtedy ste stihli absolvovať niekoľko pre vás významných udalostí. Čo všetko sa udialo?

V tom čase boli u nás ruské tanky. Ja som mal v pláne dopoludnia promócie a popoludní svadbu. Keď nás prijímali do práce na katedru, povedali nám, že musíme hneď začať učiť a bolo by dobré, keby sme si zohnali modrú knižku. Lenže to bol nonsens. My sme boli obaja veľkí športovci, absolvovali sme vojenskú prípravu počas štúdia, ako sme mali presvedčiť vojenskú správu? Napokon to bolo celkom ľahké, ja som požiadal o modrú knižku

a výhoda bola v tom, že v tej situácii a v tom čase bol v týchto veciach mierne povedané neporiadok. Oznámili mi, že ak chcem modrú knižku, musím prísť na vojenskú správu – v deň, keď som mal svadbu aj promócie. Šiel som, dali mi ju a dovidenia. Potom som stihol promócie, aj som sa oženil.

Ale to tiež bola náhoda, mali ste šťastie aj na človeka, aj situáciu...

Bola to obrovská náhoda, potom sa veci veľmi sprísnilo a toto by možné nebolo. A kolegovia sa podarilo to isté.

Mali ste šťastný deň, máte šťastné manželstvo?

Ale áno. Vlani sme oslávili 50. výročie. To je výkon.

V roku 1978 ste obhájili titul PhD. (CSc.) v odbore fyzikálna metalurgia a medzné stavy materiálov, v roku 1994 ste sa habilitovali v rovnakom odbore. Na vysokej škole ste roky pôsobili v čase socializmu. Človek asi musel byť obozretnejší vo vzťahu k niektorým oblastiam aj ľuďom, špeciálne na vysokej škole. Mali ste nejaké problémy vyplývajúce z režimu?

To je ďalšia náhoda v mojom živote. Kolektív na katedre, kde som pracoval, bol naozaj veľmi, veľmi dobrý. A čo bolo veľmi dôležité – nikto nikomu nebránil v práci, ak človek pracovať chcel. To bolo vzácné aj preto, lebo boli katedry, kde ľudia neboli voči sebe až tak pozitívni. Samozrejme, nie všetko bolo vždy ideálne, ale dalo sa to zvládnuť.

Vy ste v tom čase absolvovali aj služobné pobyty v zahraničí, dokonca v Anglicku. Ako sa vám to podarilo?

Dostal som sa tam v roku 1982 (Birmingham, Oxford, 5 mesiacov) a veľmi mi pomohol prof. Puškár (rektor VŠDS v rokoch 1983 –

1990, pozn.). V Anglicku som pochopil, že je potrebné chodiť „von“. Dali mi krásny absolventský dekrét, vďaka ktorému som neskôr požiadal o pobyt v Kodani (4 mesiace v roku 1986). Potom som to „zneužil“ a dostal som sa vďaka jednému profesorovi do Bologne (3 mesiace) a do Parmy (1 mesiac). S týmto profesorom spolupracujem dodnes a mám zásadu, že každý môj doktorand musí byť minimálne 3 mesiace v zahraničí. Skrátka musí.

V socializme sa preferovala ruština a nemčina. Ako ste sa naučili angličtinu, v Anglicku musela byť perfektná...

To bol veľký problém. Ja som sa ponaučil z mojej naivity, keď som sa ešte dávnejšie prihlásil na pobyt do Kanady a počas pohovoru mi rovno povedali, že moje znalosti nestačia. Začal som sa. Ako 32-ročný som sa prihlásil do jazykovej školy, bol som najstarší, chodil som tam 4 roky, veľmi poctivo. Slovíčka som sa učil od pol štvrtej do šiestej ráno, keď deti spali... Potom som zvládol naozaj veľmi ťažké pohovory. Ale taliančinu som sa už neučil, napokon oni tam už všetci hovoria veľmi dobre po anglicky.

Podľa toho, čo hovoríte, ste veľmi húževnatý človek, keď musíte a chcete...

Presne tak. Ale bol som aj vedený prof. Puškárom, doc. Tillom, ktorí boli zástancami myšlienky, že mladí musia ísť do sveta. A to bez jazyka nebolo a nie je možné.

Ale museli ste mať aj veľkú oporu v manželke.

To rozhodne. Vtedy mi napríklad o výšku štipendia znížili mzdu na Slovensku. Päť mesiacov nám rodičia posielali peniaze na byt. Manželka ma vždy podporovala. Napríklad, keď som bol v Bologni, dala mi naša vláda 10 000 lír na deň, obed v menze stál 7600. Schudol som 16 kíl, lebo som nemal takmer čo jesť. Našťastie, to zistil vedúci katedry prof. Alessandro Freddi, dodnes môj priateľ. Najskôr sa začal veľmi smiať a potom mi za dve prednášky zaplatil viac, ako mi dala naša vláda na celý pobyt. Mne nešlo ani o to, že sa poriadne nenajem, ale nemohol som nikde ísť – divadlo, múzeá, kultúra, nič.

Profesúru v odbore materiálové inžinierstvo ste obhájili v roku 1997, už po zmene režimu. Čo pre vás táto méta znamenala?

Byť profesorom nebola moja osobná ambícia, skôr súčasť práce. Aj mňa, aj mojich kolegov tlačilo do kariérneho rastu okolie. Nebránilo sa v práci – výskumnej, publikačnej, na projektoch. Takže to bolo skôr logické vyústenie výsledkov. Je pravda, že keď sme boli potom vo vedúcich funkciách, snažili sme sa posunúť hranicu docentúr a profesúr nižšie. Kedysi sa totiž „patrilo“ byť profesorom až po 60-ke. My sme pretlačili mladých a oplatilo sa to. Mladí musia ísť dopredu.

Vy ste povestný tím, že rád spolupracujete s mladými, talentovanými ľuďmi, ktorým aj veľa pomáhate... Nie ste tak povediaci lakomý na kontakty, publikácie. Všetko, čo ste v oblasti vedy v živote získali, sa snažíte posunúť ďalej. Vychovali ste množstvo doktorandov aj zo zahraničia. V roku 2009 ste dostali aj Cenu podpredsedu vlády a ministra školstva SR za vedu a techniku za rok 2009 za vytvorenie vedeckej školy medzinárodného významu v oblasti materiálového inžinierstva a medzných stavov materiálov, najmä únavového porušovania konštrukčných materiálov experimentálne zisťovaného pri vysokofrekvenčnom zaťažovaní v oblasti vysokého a ultravysokého počtu cyklov. Toto nie je v akademickom svete samozrejmosť, prečo je podľa vás dôležité pomáhať mladým?

Mal som okolo 17 doktorandov, ale reálne skončilo 14 (Slovensko, Česká republika, Poľsko). Tí traja boli veľmi talentovaní, ale nedokončili preto, že som ich poslal do cudziny a už sa nevrátili, jeden mal, bohužiaľ, zdravotné problémy. Ako som spomínal, mne tiež niekto pomohol. Mladým musíme pomáhať, odovzdávať im skúsenosti, posúvať ich ďalej, je to dôležité pre celú vzdelávaciu inštitúciu aj krajinu.

Vy doktorandom pomáhate aj osobnými kontaktmi v zahraničí.

Moji doktorandi do zahraničia musia chodiť povinne a to sa podarilo presadiť aj na našej katedre. Garantujem vám, že ich pri návrate takmer nespoznávame – samozrejme, v dobrom. Posielame ich najradšej samých, musia si všetko vybaviť. Do zahraničia chodia na 3 mesiace, pol roka a niektorí na 9 mesiacov. Máme na nich veľmi dobrú odozvu, často tam aj učia, vedú cvičenia. Doktorandov vysielame s presnými inštrukciami, aby presne vedeli, čo majú vedecky robiť a aby mali zabezpečený aj voľný čas, aby spoznali krajinu, kultúru... Naši partneri v zahraničí veľmi oceňujú, že sa o nich a krajinu zaujímate. A potom musíte tieto vzťahy udržiavať. Myslím si, že každý mladý učiteľ by mal byť minimálne pol roka v zahraničí. Ale na druhej strane chápem, že na to musí mať aj partnera, ktorý to chápe, lebo inak je koniec.

Vy sa venujete aj zahraničným študentom, keď prídu na UNIZA.

100-percente. Naozaj. Napríklad teraz sa mi v rámci ERASMu prihlásilo 9 študentov (Taliansko, Španielsko, Francúzsko). Mal som s nimi prednášky, cvičenia, ale pred Vianocami som ich spolu s bývalými doktorandmi pozval do žilinskej Kozlovne, rozprávali sme o živote, vianočných zvykoch... a po skúškach mi priniesli krásnu veľkú spoločnú fotografiu s podpismi a vľajkami.

Konferencie v univerzitnom stredisku Zuberec sú veľmi obľúbené. Spoločná fotografia je z medzinárodnej konferencie Degradácia vlastností konštrukčných materiálov

Počula som, že študenti vás majú veľmi radi. Roky prednášate v pondelok ráno o siedmej a študenti kvôli vám chodia do Žiliny už v nedeľu večer, aby ráno nemeškali a aula je plná.

Nie je úplne plná... Je to všade rovnaké, začne ich chodiť 120 a po prvých dvoch prednáškach 60 – 80.

Aj tak je to vysoké číslo. Poradte kolegovi, ako sa vám darí študentov motivovať?

Hlavne ich beriem ako rovnocenných partnerov. Predstavím sa, poviem, že sú na kvalitnej univerzite a kvalitnej katedre, spomeniem úspechy kolegov, svoje skúsenosti... Potom im poviem, že dúfam, že všetci skončia. Informujem ich o možnostiach ERASMUS, doktorandskom štúdiu, skrátka o všetkom tak, aby vedeli, že ich „nevykopávame“ zo štúdia. Lebo to je nepríjemné. Aj ja si pamätám profesora, ktorý nám na prvej prednáške povedal, že kto chce ísť k lopate, môže ísť. A hneď u nás prehral.

To, čo ste povedali, robia viacerí a nemajú plnú aulu študentov.

Veľa komunikujem, nepoužívam prezentácie, učím „starým“ spôsobom. Poviem im niečo a potom sa ich opýtam. Vždy začínam opakovaním z minulej hodiny. Dovoľím im potichu ešte aj piť, samozrejme nie alkohol. Zvlášť dnes musíme komunikovať slušne. Napríklad v Taliansku učiteľa aj vypískajú, ak sa im niečo nepáči. Mne sa páčia odvážni a múdri študenti, nie drzí a hlúpi.

Vo vedeckovýskumnej činnosti sú vašou oblasťou záujmu materiálové vlastnosti, degradačné procesy, predovšetkým únavové porušovanie konštrukčných

materiálov pri rešpektovaní zákonitosti lomovej mechaniky pri nízko a vysokofrekvenčnom cyklickom zaťažovaní. Skúmate únavu materiálov, z pohľadu predchádzania rôznym, deštrukciám, ako bojujete s únavou vy?

Celý môj život je spojený so športom. Aj v súčasnosti, tak v lete, ako aj v zime milujem turistiku. Žilina a jej okolie je neskutočné, pre mňa najkrajšie mesto. Keď sa pozriete dookola, všade sú krásne miesta – Martinky, Vrátna, Roháče, Strážovské vrchy, Kysuce, Javorníky... Každú sobotu a nedeľu idem do hôr a od 60. rokov vždy prvých 10 augustových dní idem do Roháčov. Poznám tam každý kameň, horskú službu, ľudí, mám tam partiu. Priznám sa, že cez víkendy chodím radšej sám, oddýchnem si, ale trochu je to asi aj nebezpečné. Zatiaľ sa mi nič nestalo... Lebo keď sme viacerí, stále „kecáme“...

Ale vy rád rozprávate, alebo nie?

(Smiech.) To áno, ale potrebujem si aj oddýchnuť.

Bol a ste vedecký garant medzinárodných konferencií Degradácia vlastností konštrukčných materiálov (od roku 1989), Letných škôl únavy materiálov (od roku 1992), medzinárodných kolokvií (od roku 1984), medzinárodných seminárov doktorandov (od roku 1996), medzinárodných konferencií TRANSCOM (od roku 2001). Počula som, že vašou srdcovkou je SEMDOK, TRANSCOM a DANUBIA-ADRIA sympóziu... Viem, že aj tieto vedecké podujatia prepájate s „nevedeckými“ aktivitami. Ako a čo pre vás tieto aktivity znamenajú?

Snažíme sa čo najviac pozývať špičkových profesorov zo zahraničia a vždy to spájame aj s inými aktivitami – výlety, oceňovanie najlepších prednášok doktorandov, zabezpečenie kultúrneho programu, tancovanie, kvízy, zábava... Naše podujatia sú obľúbené, chodia tak mladí, ako aj skoršie narodení z celej Európy... A všetci chcú chodiť hlavne do Roháčov. Danubia-Adria Symposium on Advanced in Experimental Mechanics je moja srdcovka, lebo po rozdelení republiky nás tam veľmi nechceli. Trikrát sa však DAS u nás konalo s naozaj veľmi pozitívnym ohlasom.

Máte za sebou rôzne funkcie. Boli ste prodekan aj prorektor. Nemali ste aj vyššie ambície?

To je ťažké. Ľudia vždy funkcionárov kritizujú, ale treba si uvedomiť, že UNIZA je najväčší podnik v kraji a rektor má na starosti každého - od posledného študenta až po upratovačku. Každý človek je iná nátura. Vo funkcii prodekana som bol v období, keď nám veľmi veľa pracovníkov po rozdelení republiky odišlo do Čiech. Ľudia to kritizovali, ale my sme ich museli chápať. Z personálneho hľadiska to bolo veľmi ťažké obdobie. Boli tlaky, aby strojnica fakulta prestala fungovať, aby sa univerzita v Žiline okresala. My sme za to obdobie urobili všetky kroky, aby sa strojnica fakulta dostal do áčka, medzi najlepších. Museli sme vychovať docentov a profesorov, aby sme sa mohli akreditovať a prvá akreditácia dopadla veľmi dobre.

Kto vás chcel zrušiť?

Boli to tlaky z vonku, nebudem menovať. Dokonca nám povedali, že by nebolo zlé, aby sme fungovali ako Hochschule. Našťastie, nepodarilo sa to a dnes patrí naša fakulta medzi najlepšie. Ale bola to drina.

Rád používate slovíčko drina. Aj v rámci príhovoru počas slávnostného zasadnutia Komunikácií ste povedali, že „práca s ľuďmi je drina“.

Áno, je.

Vždy, keď vás niekde vidím a počujem, nemám pocit, že driete, ale naopak, že vám to ide s ľahkosťou... Ako to robíte?

Vždy je potrebné navodiť priateľskú atmosféru. Na rôznych akciách sú vždy klasické prvky, ale ja vždy trvám na tom, aby sa noví ľudia vzájomne predstavili, zoznámili a komunikovali. Ľudia sa musia stretávať, zasmiať. Humor musí byť. Ale musí byť aj partia. Vždy hovorím, aj na konferenciách, nie je to len o vede, treba si aj zatancovať, pozrieť krajinu. Ja vždy zahraničným hosťom poukazujem okolie Žiliny, Slovensko, zoberiem ich do reštaurácií... A to isté robia aj oni, keď prídeme na ich univerzitu ja. V Kodani som zažil, že pri obede som sa spýtal kolegov niečo z histórie a mladý učiteľ mi nevedel odpovedať. Profesor ho zavola-

na chodbu a rázne mu vysvetlil, že toto nie je možné... Ja tiež študentom hovorím, aby spoznávali mesto a okolie, kde študujú, lebo raz budú mať deti a nebudú im vedieť povedať nič podstatné. To je tragédia.

Vašu srdcovkou je Taliansko.

Som z povojnovkej generácie, čítali sme rôzne knižky a keď som sa dostal do Bologne, nestíhal som spať, lebo som chcel vidieť čo najviac. Ale to som zažíval v každej krajine. Mňa celý život sprevádzajú náhody, aj do Bologne som sa dostal náhodou, cez profesora G. Nicoletta. Prešiel som krajinu od Benátok, Florencie, Pisy, Milana, Ríma, Verony... Pravidelne, minimálne dvakrát za rok, tam chodím cez ERASMUS, vedeckú spoluprácu (projekty), realizujem prednášky alebo „ADRIU“, kde som bol dvakrát prezidentom DA Society vo Viedni. Už po niekoľko rokov veľmi intenzívne spolupracujem s prof. Guaglianom z Politecnico di Milano (spoločne s Talianmi bolo publikovaných viac ako 70 vedeckých publikácií).

Aké rozdiely medzi akademikmi zo zahraničia a Slovenska ste si všimli?

Cudzinci sú prekvapení, že na konferenciách sa naši ľudia málo pýtajú, pretože v zahraničí vedia každú informáciu speňažiť. A v zahraničí napríklad nepúšťajú starých profesorov z pracovísk. Držia si ich, hoci za nižšie percentá, aby rozprávali študentom o svojich dlhoročných skúsenostiach, odborne ich viedli. S odchodom profesora škola stráca mnohé kontakty. Už v indiánkach bol hrdina Winnetou, ktorý bol síce „pruďas“, ale vždy sa išiel poradiť k rade starších. Na to sa u nás zabúda. A len mimochodom, mal som viac ako 55 vyžadovaných prednášok v zahraničí (IT, UK, DK, DE, SLO, PL, HU, CZ), najmä pre doktorandov a často diskusie nemali konca kraja.

Máte Hirschov index 7 (WoS), 176 citácií vo WOS-e, 300 citácií v SCOPUSE a Hirschov index 9, viac ako 350 vedeckých článkov, publikácií, bohatú kariéru, funkcie, venuje sa mladým ľuďom. Máte čas aj na niečo iné?

Chodíme do divadla, na talk show.

Vraj aj hubárcíte.

Som vášnivý hubár. Rád chodím na Kysuce a do Roháčov. Manželka to zužitkuje, pretože veľmi dobre varí. A veľa húb dávame synovi, ktorý žije v Chicagu, je to jeden z najlepších darčiekov.

Stále veľa športujete.

Naša generácia robila všetko. Ja som v Československu robil zjazdové lyžovanie za dorast, hral som hokej na úrovni kraja a na priemyslovke som behal krátke trate.

V mladosti ste sa aktívne venovali tancu, tancujete rád aj v súčasnosti?

Ja som Moravák, keď je partia a vínečko, mám to rád. Mám rád každú hudbu, okrem tvrdej. Páči sa mi Beatles, ABBA, moravské a slovenské ľudové. A ako typický Moravák mám rád slivovicu. Moja 96-ročná mama má priateľku, takže nám ju vždy zabezpečí.

Pokračujú vaše deti vo vašich v šlapajach?

Mám tri deti. Syn hrával hokej za Žilinu, študoval Fakultu telesnej výchovy v Olomouci, v Amerike si ho všimli, že dobre korčuľuje a oslovili ho, či nechce trénovať. Býva aj s rodinou v americkom Chicagu. Dcéra odišla do Olomouca, väčšiu časť roka žije v španielskej Malage a najmladší syn je s nami v Žiline, čomu sa manželka veľmi teší.

Celý profesionálny život ste pracovali na Strojnickej fakulte UNIZA, konkrétne na terajšej Katedre materiálového inžinierstva (pôvodne Katedra mechanickej technológie), v podstate jednej z troch zakladajúcich katedier SJF. Tam sa stretli celkom výnimoční ľudia – najviac funkcionárov SJF aj UNIZA pochádza práve z tejto katedry. Vy sám ste boli prodekan, prorektor... Ako hodnotíte súčasné smerovanie UNIZA (v porovnaní s minulosťou), fungovanie akademického prostredia vôbec, celospoločenskú situáciu...

Rozhodne. Prof. Ponec a prof. Puškár boli rektori, Puškár jeden z najlepších vôbec, prof. Palček bol dekan, ja, prof. Skočovský a teraz prof. Tillová sme boli prodekani, ja a prof. Puškár sme boli prorektori. Prof. Puškár v histórii UNIZA rozhodne rezonuje. Keď sme nastúpili do funkcie, bol som v Bratislave a tam mi hneď povedali, že Puškár - to bol rektor. Naozaj, bol veľmi húževnatý, celý kolektív navôkol sme boli takí. Základ bol v tom, že nikto nikomu nebránil pracovať. Dnes je veľmi veľký tlak na ľudí. Ošial' okolo publikačnej činnosti je doslova hrôza. Lepšie dve kvalitné a hutné publikácie ako veľa slabších s čiastkovými výsledkami. To raz musí skončiť. Teraz sú tu kvartily, Česi zavádzajú podkvartily... Verejné obstarávanie nebudem komentovať, je v ňom veľa administratív a byrokracie.

Pochádzate z Moravy, ale od roku 1963 žijete v Žiline. Čo pre vás znamená Žilina?

Ja som Žilinčan so všetkým, čo k tomu patrí. Mám tu rodinu, veľmi dobrý pracovný kolektív, „moju“ Žilinskú univerzitu a je tu neskuťočne krásne okolie - hory, kúpele. Nádherné okolie, modernú univerzitu, skutočnosti, ktoré nám cudzinci v dobrom závidia.

Slavka Pitoňáková
Foto: Archív prof. Bokůvku

Piaty ročník podujatia IT TRHOVISKO

Už piaty ročník podujatia IT trhovisko sa konal 24. októbra 2018 v priestoroch Fakulty riadenia a informatiky UNIZA. Na fakulte sme privítali rekordný počet firiem (14), čím sme otestovali naše priestorové možnosti. Podujatie vytvára výnimočný priestor na stretnutie kvalitných IT študentov s kvalitnými IT firmami nielen zo žilinského regiónu, ale aj celého Slovenska. Cieľom podujatia je umožniť perspektívnym mladým ľuďom, ktorí vidia svoju budúcnosť v IT, stretnúť spoločnosti, ktoré majú záujem rozšíriť svoje rady o zaujímavých a šikovných ľudí.

Zúčastnené firmy mali na FRI pripravené stánky, v ktorých prezentovali samých seba najzaujímavejšími spôsobmi. Nechýbali zábavné videohry, darčkové predmety, súťaže či virtuálna realita.

Ako každý rok, tak aj tento mali študenti možnosť priniesť svoj životopis a dať o sebe vedieť zúčastneným IT firmám. Informovať sa o pracovných príležitostiach, stážach alebo diskutovať o pracovných podmienkach v danej firme.

Za výborne zvládnutú organizáciu a podávané občerstvenie v rámci sprievodného podujatia NEALKO DAY patrí poďakovanie FRI klubu. Počas podujatia IT trhovisko sa

Virtuálna realita na podujatí IT trhovisko

podávala zadarmo káva, čaj alebo kofola. Podujatie IT trhovisko si pochvaľovali nielen firmy v rámci spätnej väzby, ale najmä študenti Fakulty riadenia a informatiky, ktorí získali informácie o zaujímavých pracovných možnostiach. Piaty ročník preto hodnotíme ako úspešný a tešíme sa na v poradí už šiesty ročník tohto podujatia.

Na spoluprácu s praxou je na FRI UNIZA kladený veľký dôraz. Teší nás, že v ostatnom

období fakulta rozšírila svoje partnerstvá o nové firmy: IBM, ARTIN, ZSE, DXC Technology, T-Systems, Emtest, Softec či Autocont.

Bc. Jakub Kírnág
študent inžinierskeho štúdia študijného programu informačný manažment FRI

Foto: Ing. Dobroslav Grygar

ÚCV UNIZA ako partner v medzinárodnom projekte TEACH-UP

Ústav celoživotného vzdelávania Žilinskej univerzity v Žiline tvorí spoločne s MPC v Banskej Bystrici partnerskú základňu na Slovensku pre projekt Teach-up. Na projekte spolupracuje 11 partnerov a koordinuje ho Európska školská sieť (European Schoolnet). Európska komisia projekt spolufinancuje v rámci programu Erasmus+ Key Action 3. Zámerom projektu je zvýšiť kvalitu pregraduálnej prípravy učiteľov (ITE – Initial Teacher Education) a podporiť ďalší profesijný rozvoj učiteľov (CPD – Continuous Professional Development). V rámci projektu (v rovine experimentu) sa vytvárajú a pilotne overujú 4 on-line kurzy preložené do národného jazyka zapojených krajín. Sú tematicky zamerané na aktuálne rezonujúce témy - formatívne hodnotenie, personalizované učenie, kooperatívne učenie a rozvoj kreatívneho myslenia žiakov. V každej krajine sú zapojené vybrané základné školy, študenti učiteľských študijných programov pre ISCED 2 a učители z praxe. Miera zapojenia účastníkov na Slovensku je porovnateľná s Rakúskom, Portugalskom či Estónskom. Overené budú aj nové možnosti zvyšovania kvality vzdelávania študentov učiteľstva a učiteľov pôsobiacich v školskej praxi. Testuje sa on-line tutoring a mentoring, podpora vzájomnej on-line komunikácie v diskusných skupinách, ale aj autoregulácia vzdelávania. Výsledky sa porovnávajú s doteraz využívanými formami on-line vzdelávania. Výhody on-line vzdelávania jednoznačne vedú zainteresované inštitúcie k budúcemu šíreniu vytvorených vzdelávacích programov ako MOOC - Massive Open Online Course.

Riešitelia projektu z ÚCV UNIZA sa pravidelne zúčastňujú pracovných stretnutí partnerov projektu v centre European Schoolnet v Bruseli. V intenzívnom dialógu sa tu flexibilne riešia súvisiace s priebehom on-line kurzov vzhľadom na kontext on-line vzdelávania v zapojených krajinách. Posledné takéto stretnutie sa konalo

11. – 12. decembra 2018 v Lisabone. Jeho cieľom bolo prezentovať súčasný stav realizovaných on-line kurzov, identifikovať spôsoby, akými poskytnúť podporu do on-line kurzov zapojeným učiteľom a študentom učiteľstva. Riešila sa aj otázka motivácie učiteľov k profesijnému rozvoju práve vzdelávaním sa prostredníctvom on-line kurzov, s ktorými majú viaceré zapojené krajiny bohaté skúsenosti. V priebehu projektu riešitelia pravidelne požívajú do diskusie zástupcov z radov učiteľov z praxe, študentov učiteľstva, vedenie univerzít a fakúlt, ktoré poskytujú učiteľské študijné programy. Pozvaní sú aj odborníci zo širokého spektra inštitúcií, ktorých činnosť je spojená aj s tvorbou vzdelávacej politiky a profesijným rozvojom učiteľov ako napr. ŠPÚ, NÚCEM, ŠŠI... S týmto cieľom sa aj 23. januára 2019 v Bratislave a 24. januára 2019 v Banskej Bystrici konalo ďalšie kolo Country Dialogue Labs – jednodňových pracovných stretnutí. Boli príležitosťou na vzájomný dialóg z okrúhlym stolom, zdieľanie skúseností a nadviazanie spolupráce medzi týmito odborníkmi z rôznych inštitúcií. Zámerom bolo v živej diskusii prezentovať novými technológiami otvorené možnosti vzdelávania budúcich učiteľov a učiteľov už pôsobiacich v pedagogickej praxi.

Projekt TEACH-UP je jedným z potrebných krokov, ktoré stimulovali v odborných kruhoch diskusiu o vzdelávaní učiteľov a študentov učiteľstva prostredníctvom on-line kurzov. Veríme, že prispeje aj k tomu, aby sa vzdelávacím inštitúciám na Slovensku postupne otvárali aj možnosti vytvárať on-line kurzy a umožniť učiteľom efektívne nadobúdať nové kompetencie v súlade s ich meniacou sa úlohou vzhľadom na digitalizáciu vzdelávania.

Ing. Lucia Hrebeňárová, PhD.
Mgr. Jana Trabalíková, PhD.
Ústav celoživotného vzdelávania

Žilinská univerzita sa predstavuje výchovným poradcom v pôsobnosti ŽSK

Vedenie UNIZA chápe dôležitosť neľahkej pozície výchovných poradcov na stredných školách, ktorí sú nápomocní predovšetkým maturantom v procese výberu vysokej školy alebo univerzity. Pre poskytnutie komplexných informácií sa 7. 2. 2019 na UNIZA uskutočnilo prvé stretnutie výchovných a kariérových poradcov stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja. Podujatie slávnostne otvoril prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., a pokračovalo príhovorom rektora UNIZA prof. Ing. Jozefa Jandačku, PhD., a predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Ing. Eriky Jurinovej. Z úvodnej prezentácie sa výchovní poradcovia dozvedeli základné informácie o Žilinskej univerzite. Nasledovali prezentácie všetkých fakúlt UNIZA, prostredníctvom ktorých prodekanovia pre vzdelávanie priblížili študijné programy, zaujímavé projekty svojich študentov či významných absolventov. Po krátkej prestávke nasledovala prehliadka kampusu UNIZA, fakúlt a tiež aj laboratórií.

Otvorenie stretnutia

Ing. Martina Slavíková
Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing
Foto: Ing. Jana Kollárová

Stavanie „akademického mosta“ medzi UNIZA a Maltskou univerzitou

Na UNIZA sme 1. februára 2018 privítali vzácnu návštevu - Jeho Excelenciu, mimoriadneho a splnomocneného veľvyslanca Maltskej republiky na Slovensku, Dr. Anthonyho Licariho s manželkou Ilonou Licari. Išlo vôbec o prvé stretnutie predstaviteľa maltskej diplomacie s akademikmi a študentmi UNIZA.

Touto diplomatickou návštevou Slovenska koncom roka 2018 začalo stavanie dôležitého „akademického mosta“ medzi UNIZA a Maltskou univerzitou literatúry FHV UNIZA, zoznámenie sa s našou univerzitou, jej priestormi, históriou, fakultami a študijnými programami. Keďže Dr. Licari má humanitné vzdelanie v oblasti extralingvistiky, sociolingvistiky, stylometrie a sociálnej psychológie, prednáša extralingvistiku na Maltskej univerzite a je aj mediálne aktívny (prispieva do Malta Independent, Malta Police Magazine IL-PULIZIJA a zúčastňuje sa rozhlasových a televíznych diskusií na tému so-

ciálnej harmónie), FHV UNIZA bola preňho hlavným počiatočným stimulom.

Stretnutie zástupcov FHV UNIZA s ambasádorom otvoril prorektor pre medzinárodné vzťahy a marketing, doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., ktorý privítal Jeho Excelenciu a predstavil mu všetky fakulty a ústavy UNIZA, ako aj smerovanie do budúcnosti. Vyjadril tiež želanie nadviazania širšej vzájomnej spolupráce medzi Maltskou univerzitou a UNIZA. Ambasádor strávil so študentmi a pedagógmi FHV UNIZA dve hodiny, v rámci ktorých sa stihol dotknúť tém pragmatickej diplomacie a už spomínanej extralingvistiky. Jeho prednáška s názvom „Build Bridges“ (Malta-Slovakia) vystihla stavanie pomyselných mostov medzi našimi dvoma krajinami, čo je hlavným cieľom veľvyslanca. Stretnutie sa uskutočnilo vo veľmi príjemnej atmosfére a keďže vyhradený čas nestačil na všetky otázky pedagógov a študentov, Dr. Licari prisľúbil ďalšiu návštevu UNIZA

počas letného semestra 2018/2019, kedy by rád vystúpil s extralingvistikou/sociolingvistikou prednáškou pre študentov magisterského stupňa štúdia študujúcich učiteľstvo anglického jazyka v kombinácii s výchovou k občianstvu.

Ambasádor po návrate na Maltu podrobne informoval o svojej návšteve UNIZA Ministerstvo zahraničných vecí a obchodu Maltskej republiky, ako aj Ministerstvo školstva a Ministerstvo práce Maltskej republiky. O prvých vzájomných zmluvách sa aj vďaka jeho iniciatíve už začína rokovať. Všetci pevne veríme, že návštevou Jeho Excelencie, pána ambasádora, Dr. Anthonyho Licariho sa začalo stavanie dôležitého „akademického mosta“ medzi UNIZA a Maltskou univerzitou.

Mgr. Eva Leľáková, PhD.
Katedra anglického jazyka a literatúry FHV
Foto: KAJ UNIZA

IX. reprezentačný ples Fakulty riadenia a informatiky UNIZA

22. novembra sa v Novej menze uskutočnil už IX. reprezentačný ples Fakulty riadenia a informatiky UNIZA (FRIPles). Celé podujatie organizačne zabezpečoval už tradične fakultný FRI club. Tento ročník sa môže pochváliť rekordnou účasťou, pretože udalosť si nenechalo ujsť takmer 400 hostí. Celý večer sa o skvelú tanečnú atmosféru už druhý rok po sebe starali hudobníci zo skupiny Primátor. Privítanie hostí a úvod plesu bol v réžii Ľudovej hudby Parta zo Strečna. Tento rok sa rozhodli organizátori FRIPlesu uprednostniť pred Menzou externý catering od spoločnosti Crazy Culinary. Hostia sa tak mohli tešiť na vynikajúcu večeru, kde bola možnosť výberu jedla aj pre vegetariánov a celiatikov. O polnoci sa podávala domáca kapustnica s údeným a klobásou spolu s bohatým studeným bufetom. Okrem skvelého jedla sa mohli tešiť na bohatý program, hudbu, fotobúdka a samozrejme aj na bohatú tombolu.

Skvelá atmosféra na IX. reprezentačnom plesu FRI UNIZA

Ľudová hudba Parta zo Strečna

Program celého večera sa niesol v skvelej atmosfére, ktorý už ako obvykle začal oceňovaním vyučujúcich fakulty riadenia a informatiky. Opäť po roku mali študenti možnosť zahlasovať za najlepšieho prednášajúceho, cvičiaceho a najužitočnejší predmet na FRI UNIZA. Výsledky online hlasovania určili víťazov v kategóriách „najlepší prednášajúci a najlepší cvičiaci“. V oboch kategóriách už štvrtýkrát po sebe jednoznačne zvíťazila RNDr. Ida Stankoviánska, CSC.

Za najužitočnejší predmet študenti určili algoritmy a údajové štruktúry 1. Za dlhoročný prínos pre fakultu boli ocenené naše skvelé študijné referentky Mgr. Renáta Nováková a Mgr. Mária Sičová. Ocenení boli taktiež študenti, kde sa hodnotila najlepšia bakalárska práca a najlepšia diplomová práca. Ocenenie spoločnosti Danfoss Solutions za najlepšiu bakalársku prácu získal Bc. An-

drej Beliančín za prácu s názvom Využitie GPU paralelizovaných výpočtov na generovanie umelých dát. Ocenenie spoločnosti Accenture za najlepšiu diplomovú prácu získal Ing. Jakub Stehlík za prácu s názvom Verifikácia portability cloud systémov. Kompletne výsledky ankety je možné nájsť v sekcii Aktuality na fakultnej stránke www.fri.uniza.sk.

Po oceňovaní pedagógov a študentov nasledovali tanečné kolá a približne pred polnocou sa začala vyhlasovať tombola. Všetci zapojení sa mali určite na čo tešiť, veď každý, kto už absolvoval ples fakulty riadenia a informatiky vie, že tombola býva naozaj bohatá, kde môžu s kúskom šťastia vyhrať prestížne ceny. V tomto prípade patrí veľká vďaka všetkým sponzorom, ktorí prispeli do tomboly jednotlivými cenami.

Zábava sa tiahla až do neskorého rána a fa-

Pán dekan odovzdáva cenu pre najlepšiu prednášajúcu

kulta riadenia a informatiky sa tak môže pochváliť ďalším úspešným reprezentačným plesom. Príprava celej tejto udalosti trvala približne tri mesiace s pomocou už spomínaného FRI klubu, ktorý by sa veľmi rád poďakoval najmä sponzorom, ktorí každoročne zvyšujú úroveň tejto najväčšej tradičnej fakultnej udalosti. Poďakovanie patrí najmä hlavným partnerom spoločnosti Brain:IT a spoločnosti BMB Social, ale aj ostatným partnerom ako sú: Goodrequest, Redhat, M2M Solutions, GlobalLogic, Scheidt&Bachmann, Accenture, M&P, Siemens, Kros, Darkside, Danfoss Solutions, Doxxbet. Poďakovanie, ale patrí taktiež všetkým, ktorí sa plesu zúčastnili a veríme, že v ďalšom jubilejnom X. ročníku sa stretne minimálne v rovnako bohatom počte a užijeme si spolu túto unikátnu udalosť.

Bc. Andrej Kurucár,
študent inžinierskeho štúdia študijného programu informačný manažment FRI

Foto: Ing. Dobroslav Grygar

22. reprezentačný ples UNIZA

Opäť po roku nastal čas, keď krásne róby šarmantných dám, galantnosť pánov, zaujímavý program, skvelé jedlo a hudba držali prím. Reprezentačný ples sa konal dňa 8. februára 2019.

Nová menza svojou nádhernou výzdobou okamžite naladila hostí na plesovú atmosféru. Večer otvorilo vystúpenie talentovaných tanečníkov z Tanečného klubu TOP Dance. Po ňom rektor prof. Ing. Jozef Jandačka, PhD., spoločne s moderátorkou Veronikou Paulovičovou oficiálne otvorili ples. Po úvodnom valčíku si mohli hostia pochutíť na lahodnom hlavnom jedle. Večeru im spríjemňovalo hudobné vystúpenie Sláčikového kvarteta ART. Moderátorka spestrila program piesňami slovenských či zahraničných interpretov, do ktorých zapojila aj hostí. Kapela Pollux svojou energiou rozhodne nešetřila a svojim výberom svetových, ale aj slovenských hitov od 80. rokov až po súčasnosť zaplnila celý parket roztancovanými hosťami. Potom nasledovala hlavná hviezda večera – Adam Ďurica. Slovenský spevák, skladateľ, textár a hudobník, držiteľ niekoľkých cien OTO či Zlatého slávika. Zaspieval všetky svoje najznámejšie

piesne, napríklad Neľutujem, Mandolína a Holubička... Hostia mali tiež možnosť degustovať vína, syry či nechať si namiešať drink. Pár minút po polnoci už bol čas na tradičnú tombolu. Tí šťastnejší si domov odniesli napríklad kávovar, kufoer, dokonca iPad. Po tombole prišiel čas na fantastické hity v podaní DJ Lukáša Fialu, ktorý je známy po celom Slovensku. Hostia 22. reprezentačného plesu sa zabávali tradične do skorých ranných hodín.

Ďakujeme sponzorom, zamestnancom Novej menzy, vystupujúcim a tiež aj hosťom za vytvorenie skvelej atmosféry.

Veríme, že sa opäť o rok stretneme!

Oddelenie pre medzinárodné vzťahy a marketing

22. ročník reprezentačného plesu UNIZA finančne podporili:

Generálny partner

Hlavní partneri

viac ako kancelárske potreby

STREDOSLOVENSKÁ ENERGETIKA

Partneri

Vecné ceny do tomboly venovali:

- Orange Slovensko
- Schaeffler Kysuce
- Valin
- Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
- CEIT
- KLS
- ARDsystem
- Mestské divadlo Žilina
- Metsa Tissue Slovakia
- Petit Press
- Liči Fruit
- Salón ChrisMonn
- Zuzana Rehák-Štefečeková
- Fakulty a pracoviská univerzity

First Lego League na UNIZA

Fakulta riadenia a informatiky UNIZA privítala na svojej pôde 14. decembra 2018 približne 120 mladých nadšencov robotiky zo Žiliny, Martina, Bratislavy, Trenčína, Ružomberka, Liptovského Hrádku, Dubnice nad Váhom, Púchova, Trstenej, Podolia a Domaniže. 14 tímov zložených zo žiakov základných a stredných škôl po celý deň v neskutočne športovej a priateľskej atmosfére bojovalo o víťazstvo v rámci regionálneho turnaja First Lego League.

Podujatie sa na FRI organizuje už od roku 2012 a do jeho prípravy či realizácie sú zaangażovaní zamestnanci prierezovo zo všetkých katedier fakulty. „Záujem o súťaž je veľký, počet účastníkov sa každý rok zvyšuje a do slovenských regionálnych turnajov tejto medzinárodnej súťaže sa v tomto ročníku prihlásil rekordný počet tímov. Myslím, že tohtoročné číslo je kapacita, ktorú sme ešte schopní v podmienkach našej FRI zvládnuť,“ uviedol doc. Ing. Norbert Adamko, PhD., z Katedry matematických metód a operačnej analýzy FRI UNIZA, jeden z organizátorov podujatia.

Hlavná téma tohto ročníka „Into Orbit“ bola známa od augusta 2018 a tímy sa postupne pripravovali na zvládnutie zadaných misií s pomocou robota, ktorého samé navrhli, postavili aj naprogramovali. „Turnaj sa skladá zo štyroch hodnotených častí - Robot Design, Výskumná úloha, Tímová práca a Robot Game. Všetky časti sú rovnocenné. Hodnotí sa dizajn robota, použité technické prostriedky, stabilita, konzekventnosť výsledkov, ako je robot naprogramovaný... V rámci výskumnej úlohy FLL každý rok zadáva konkrétnu tému (tentorok to bola problematika pobytu ľudí vo vesmíre) a jednotlivé tímy si zvolia výskumný problém a prezentujú možnosti jeho riešenia, ktoré vopred konzultovali aj s vybraným odborníkom, pred porotou rozhodcov na turnaji. Každý tím sa musí zúčastniť všetkých častí súťaže a nestretli sme sa s tým, že by nechceli, práve naopak. Pre deti je asi najzaujímavejšia časť Robot Game. Roboty musia byť postavené výlučne zo stavebníc LEGO a naprogramované štandardným softvérom. Súťaž Robot Game sa odohráva na špeciálnych hracích stoloch, na ktorých je plátno s grafikou a rôznymi značkami, na plátno sú uložené pripravené modely pre jednotlivé misie. Úlohou súťažiacich tímov je naprogramovať robota tak, aby v určenom čase zvládol jednotlivé misie – napríklad premiestniť moduly vesmírnej stanice, spustiť modely vozidiel z rampy... Dôležité je, že robot musí pracovať autonómne. Pre porotcov je

veľmi dôležitá tzv. tímová práca. Tím sledujeme počas celého dňa - všímame si ako sa počas dňa členovia tímu k sebe správajú, ako komunikujú... Dostanú úlohu, ktorá preverí, ako dokážu spolupracovať (napríklad pri výstavbe rakety zo špagiet), musia „špekulovať“, vymýšľať. Vedia, že sú tu nielen preto, aby vyhrali, ale aj sa zabavili a férovo súťažili,“ vysvetľuje doc. Adamko.

Organizátori otvorene hovoria, že súťažiaci sú veľmi kreatívni a často sa aj porotcovia čudujú, čo všetko dokážu vymyslieť. Na strane druhej, účasť na súťaži si vyžaduje isté finančné náklady, ktoré môžu byť pre niektoré školy, organizácie či jednotlivcov prekážkou. „U nás v Žiline nemáme problém s tým, aby firmy pochopili, že toto je dobrá cesta, ako podporiť vzdelávanie detí v tomto odbore. Robíme rôzne aktivity – semináre, campy... Firmy to chápú a sú ochotné prispievať na chod súťaže, čo je dobré, pretože bez sponzorov by sme to robiť nemohli. Čo nás veľmi teší, je skutočnosť, že tento rok sa zástupcovia firiem stali aj členmi poroty,“ dodáva doc. Adamko.

Vďaka sponzorom, FRI a pomoci Rektorátu UNIZA sa podarilo aj aktuálny ročník zabezpečiť na kvalitatívne vysokej úrovni a víťazi si odniesli pekné a hodnotné ceny.

Výhercovia regionálnych kôl najväčšej medzinárodnej robotickej súťaže pre deti vo veku od 9 do 16 rokov zo Slovenska a Českej republiky sa 9. februára 2019 stretli v priestoroch Fakulty informatiky a informačných technológií STU v Bratislave. Na turnaji FLL Semifinále Slovensko&Česko súperili o postup medzi 4 najlepšie tímy, ktoré zabojujú v rakúskom meste Bregenz už koncom marca na FLL Finále strednej Európy.

Organizátori za UNIZA sa tešia, že budúročné semifinále Slovensko a Česko sa pravdepodobne uskutoční práve u nás, v Žiline.

Slavka Pitoňáková

Foto: Archív FRI UNIZA autor Dobroslav Grygar

Verím v potenciál fakulty, jej zamestnancov a študentov...

Vždy túžila učiť a pracovať s mládežou. Obe túžby sa jej podarilo tak trochu nečakane naplniť po vyštudovaní občianskej bezpečnosti so zameraním na krízový manažment. Na pôvodne vojenskej fakulte učí už viac ako dve desaťročia a v 65-ročnej histórii Fakulty bezpečnostného inžinierstva UNIZA je prvou ženou zvolenou do funkcie dekanky. O plánoch na najbližšie 4 roky sme sa rozprávali s doc. Ing. Evou Sventekovou, PhD., z Katedry technických vied a informatiky FBI UNIZA.

Na Fakulte bezpečnostného inžinierstva UNIZA pracujete už 23 rokov a počas tohto obdobia ste prešli viacerými pozíciami. Môžete stručne popísať vaše doterajšie pôsobenie na FBI?

Vďaka prof. Šimákovi a prof. Dvořákovi, ktorí mi počas svojho vedenia fakulty zverili oblasť vzdelávania, som sa detailne oboznámila s touto oblasťou nielen z pohľadu procesov na fakulte či univerzite, ale aj systémovo z pohľadu vysokoškolského štúdia na Slovensku. Na pozícii prodekanke som pracovala ostatných 8 rokov a počas tohto obdobia som postupne spoznávala procesy riadenia fakulty aj v ďalších oblastiach. Mala som možnosť byť súčasťou fakultných a univerzitných tímov, ktoré vytvárali koncepčné i riadiace dokumenty. Bola som súčasťou tímu, ktorý kreoval vnútorný systém zabezpečovania kvality vzdelávania na UNIZA a následne sme ho implementovali na fakulte, pripravovali sme dokumentáciu a plnili podmienky náročného procesu komplexnej akreditácie v roku 2014, vytvárali projektové tímy a uchádzali sa o podporu projektových zámerov v rôznych grantových schémach, organizovali konferencie, odborné semináre, vytvárali motivačné prostredie pre zamestnancov a študentov.

Čo bolo hlavným impulzom, prečo ste sa rozhodli uchádzať o funkciu dekanky?

Podpora a dôvera zamestnancov a študentov fakulty, uznanie výsledkov mojej práce a snaha posunúť fakultu vpred aj v nadchádzajúcom náročnom období.

Čo by ste chceli dosiahnuť počas 4-ročného funkčného obdobia?

Hlavným cieľom funkčného obdobia je udržať fakultu v dobrej kondícii z pohľadu finančnej a personálnej stability, s dostatočným počtom študentov, praxou žiadanými absolventmi, hodnotnými výstupmi v oblasti vedy a výskumu. Verím v potenciál fakulty, jej zamestnancov a študentov. Spoločnými silami a odhodlaním sa nám tento cieľ určite podarí naplniť.

Čo považujete za najväčšie priority v oblasti vzdelávania?

V najbližšom období nás čaká niekoľko výziev. Tou najväčšou je zmena systému akreditácie. V súčasnosti sú nastavené pravidlá len rámcovo, konkrétne sledované ukazovatele a ich hodnoty budú známe až v závere kalendárneho roka. Transformuje sa sústava študijných odborov a inovujú opisy študijných odborov. Fakulta bude musieť v pomerne krátkom čase adekvátne reflektovať na mnohé pro-

Za najlepšiu taktiku v pracovnej sfére považuje zodpovedný prístup k práci a spôsob komunikácie s ľuďmi

cesné i systémové zmeny. Napriek zložitému obdobiu, ktoré nás čaká, musí byť aj naďalej prioritou fakulty ponúkať atraktívne a spoločnosťou žiadané študijné programy, kvalitne ich zabezpečiť, implementovať projektovú výučbu, učiť v aplikáciách na praktické riešenia, využívať zariadenia a prístroje laboratórií, softvérové produkty ako predpoklad úspešného uplatnenia absolventov v praxi. V súvislosti s touto prioritou pripravujeme nový bakalársky študijný program, ktorý bude reagovať na spoločenský dopyt a potreby praxe.

Na čo budete klást' dôraz v oblasti vedy?

Cieľom v oblasti vedy a výskumu je ich grantové financovanie. Formovaním projektových tímov minimálne na úrovni fakulty môžeme riešiť otázky bezpečnosti komplexne a zvýšiť tak mieru úspešnosti získania finančnej podpory výskumu.

Aké sú vaše predstavy v oblasti medzinárodnej spolupráce?

V oblasti medzinárodných vzťahov je prioritou internacionalizácia fakulty vytváraním a udržiavaním vzťahov so zahraničnými partnerskými inštitúciami prostredníctvom vzdelávacích a vedeckovýskumných aktivít a podporou študentských a zamestnaneckých mobilit. Pre úspešné plnenie dlhodobých i krátkodobých rozvojových zámerov fakulty je nevyhnutné vytvárať a udržiavať kontakty s uchádzačmi o štúdium, študentmi, zamestnancami, zamestnávateľmi a verejnosťou,

monitorovať ich požiadavky a očakávania a vytvoriť systém na ich plnenie.

Ako vidíte možnosti spolupráce s inými fakultami UNIZA, ako aj spoluprácu s Výskumným centrom a Univerzitným vedeckým parkom?

FBI UNIZA v rámci svojho zamerania rieši otázky krízového riadenia, občianskej bezpečnosti ochrany osôb a majetku a požiarnej ochrany. Univerzita má okrem FBI ďalších 6 fakúlt, ktoré svojím zameraním pokrývajú širokú oblasť technických i spoločenskovedných disciplín (doprava, dopravné a poštové služby, dopravné a pozemné staviteľstvo, elektrotechnika, telekomunikácie, informačné a komunikačné technológie, manažment, strojárstvo, pedagogika...). Bezpečnosť je integrálnou súčasťou všetkých uvedených disciplín. Veľký potenciál vidím vo vytváraní medzifakultných projektových tímov, ktoré budú riešiť perspektívne oblasti výskumu, kam jednoznačne patria aj otázky bezpečnosti. Rovnako tak aj existujúca výskumná infraštruktúra fakúlt, UPV a VC ponúka viacero možností spolupráce pri experimentálnom výskume. Vytváraním projektových tímov na úrovni univerzity, ktoré budú ponúkať komplexné riešenia sa zvýši šanca na získanie finančnej podpory vedeckých a výskumných úloh.

Ako vnímate budúcnosť a rozvoj fakulty z pohľadu bezpečnostnej situácie v súčasnosti?

Bezpečnostná situácia v Európe sa v ostatnom období nevyvíja priaznivo. Zásadným spôsobom ju ovplyvňuje situácia s migrantmi v Európe, metropoly krajín EÚ sú stále častejšie terčom útokov teroristických skupín, významné inštitúcie verejného i podnikateľského sektora sa snažia odolávať množiacim sa kybernetickým útokom. Okrem teroristických útokov sa ľudstvo musí vyrovnávať s následkami antropogénnych a prírodných krízových javov a adekvátne na ne reagovať. Spoločnosť potrebuje účinnejšie čeliť súčasným hrozbám. Potrebuje vysokoškolsky vzdelaných bezpečnostných expertov, ktorí ovládajú metódy riešenia krízových javov, sú schopní identifikovať, analyzovať a hodnotiť riziká v rôznom prostredí, riadiť preventívne činnosti i adekvátne reakciu na krízové javy a eliminovať ich negatívne následky na ľudí, materiálne hodnoty a životné prostredie.

Aké je postavenie FBI UNIZA v kontexte podobne orientovaných fakúlt a vysokých škôl na Slovensku?

Doc. Sventeková bola rektorom UNIZA prof. Jandačkom uvedená do funkcie dekanky FBI UNIZA 1. februára 2019

V Slovenskej republike zastávajú najvýznamnejšie postavenie v príprave odborníkov v oblasti bezpečnostných služieb Akadémia Policajného zboru v Bratislave, Akadémia ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika Liptovský Mikuláš a Fakulta bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline. Štátne inštitúcie vychovávajú odborníkov na prácu v štátnej službe. FBI UNIZA ponúka študijné programy na úseku horizontálnej aj vertikálnej úrovni bezpečnosti so základným zámerom ochrániť život, zdravie, majetok a životné prostredie. Fakulta pôsobí v systéme vysokoškolského vzdelávania už 65 rokov a vybuďovala si stabilnú pozíciu v profesionálnej bezpečnostnej komunite na Slovensku aj v zahraničí. Má rozvinutú spoluprácu so vzdelávacími i vedeckovýskumnými inštitúciami, orgánmi verejnej správy i podnikateľskými subjektmi, ktoré pôsobia v dotknutej oblasti. Aktivity fakulty sú dlhodobo pozitívne hodnotené aj v externom prostredí. V hodnotení fakúlt vysokých škôl Slovenskej republiky, ktoré v ostatnom období spracovávala spoločnosť ARRA na základe porovnania ukazovateľov kvality vzdelávania a výskumu sa fakulta vo svojej skupine odborov dlhodobo nachádzala na 2. mieste.

Zmena názvu fakulty z fakulty špeciálneho inžinierstva na fakultu bezpečnostného inžinierstva priniesla aj zaujímavú skratku fakulty „FBI“ – ako sa táto zmena odrazila na počte záujemcov o štúdium? Zmena názvu fakulty bola dlhodobým procesom a diskutovanou témou. Podstatou bola snaha názvom fakulty jednoznačne vystihnúť jej profil, študijné programy a vedeckovýskumné zameranie. Zamestnanci a študenti navrhli niekoľko možností, o ktorých

sa hlasovalo. S výraznou prevahou zvíťazil súčasný názov fakulty. Skratka FBI je v tomto prípade bonusom. Či sa zmena názvu fakulty odrazila na počte uchádzačov? Ťažko povedať. Tento ukazovateľ vnímania sme vtedy nezisťovali. Rozhodne však môžem potvrdiť, že o propagačné materiály so skratkou FBI je veľký záujem :-).

V akých oblastiach profesionálneho uplatnenia možno stretnúť absolventov FBI a aký je po nich dopyt zo strany zamestnávateľov?

Záujem zo strany zamestnávateľov zodpovedá súčasnej politickej a sociálnej situácii vo svete. Organizácie zo súkromného i verejného sektora prichádzajú každoročne na pôdu fakulty s ponukou pracovných stáží a voľných pracovných pozícií pre našich študentov. Absolventi FBI pracujú na pozíciách krízových manažérov, pracovníkov hasičských a záchranných zložiek, odborníkov zaoberajúcich sa riadením procesov ochrany osôb a majetku vo verejnom i súkromnom sektore. Uspokojivé uplatnenie absolventov v praxi potvrdzujú aj výsledky prieskumov. Viac ako 30 percent absolventov uviedlo, že si prácu našlo už počas štúdia a ďalších 45 percent uvádza, že sa zamestnali do 3 mesiacov od ukončenia štúdia. Viac ako 70 percent absolventov uvádza, že sa zamestnali v rovnakom alebo príbuznom odbore, ktorý vyštudovali.

Ste absolventkou FBI. Prečo ste sa rozhodli pre tento typ štúdia? S akými predstavami ide mladá žena študovať na takto orientovanú fakultu?

Vždy som cítila, že chcem učiť. Už počas strednej a následne aj vysokej školy som viedla rôzne záujmové krúžky v centre voľného

času, na základných školách, organizovala žiacke súťaže. Po maturite som si preto podala prihlášku na pedagogickú fakultu. V rovnakom čase však vtedy ešte „vojenská fakulta“ prvýkrát otvárala štúdium občianskej bezpečnosti. Bol to úplne nový typ študijného odboru. A to u mňa rozhodlo. Navyše som sa z dôvodu blízkosti fakulty k bydlisku nemusela vzdať mojich záujmových činností s mládežou. A rozhodne som výber vysokoškolského štúdia nikdy neolutovala. Fakulta ma nielen odborne pripravila, ale na pôde univerzity som sa stala aj pedagógom.

Dnes má fakulta stabilnú pozíciu v bezpečnostnej komunite. Ako jediná v SR ponúka riešenie otázok bezpečnosti komplexne. Pripravuje vysokoškolsky vzdelaných odborníkov v oblasti požiarnej ochrany, ochrany osôb a majetku, krízového riadenia, ochrany kritickej infraštruktúry. Aj keď podľa štatistik je najmä v študijných programoch „záchranné služby“ a „bezpečnostný manažment“ prevažne chlapcov, charakter štúdia či prax nepreferuje v oblasti bezpečnosti chlapcov alebo dievčatá. Fakulta má úspešné študentky, ktoré majú vynikajúce výsledky v manažérskych aj technických predmetoch a chlapcom sa vyrovnajú aj v získavaní pódiových umiestnení v rôznych športových súťažiach.

Budete riadiť fakultu, na ktorej pracujú bývalí vojaci, bezpečnostní manažéri, odborníci na teroristické hrozby... Aká je vaša taktika, ako ich správne viesť?

Je pravda, že za 65 rokov existencie fakulty ešte nebola v jej vedení žena. Som však presvedčená, že dôležitejšie ako rodová príslušnosť je zodpovedný prístup k práci a spôsob komunikácie s ľuďmi. Ak sa na fakulte budeme snažiť vytvárať priaznivú pracovnú atmosféru a motivujúce prostredie, budú sa stanovené ciele plniť efektívnejšie.

Pôsobili ste na pozícii prodekanke pre vzdelávanie, teraz budete viesť fakultu. Ide o funkcie, ktoré si vyžadujú množstvo času a práca presahuje rozmer pracoviska, takpovediac si je nosíte domov. Čo popri funkcii ešte stihnete, resp. chcete stihnúť?

Od septembra do júna veľa času na relax nie je. Ak sa mi podarí nejaký voľný čas ušetriť, rada si prečítam dobrú knihu, zájdem na divadelné predstavenie či koncert. Letné dovolenky však zodpovedne plánujem. Milujem cestovanie a poznávanie krajín. Počas letnej dovolenky navštívime postupne 3 až 4 krajiny. Vlani sme precestovali Portugalsko, Španielsko a Andoru a tento rok plánujeme Nórsko a Švédsko. Ak sa to podarí, nebude v Európe krajina, ktorú by som nenaštívila. A potom sa otvoria dvere ďalším cestovateľským výzvam.

Spracovala Slavka Pitoňáková
Foto: Cyril Králik
Archív doc. Sventekovej

IT čajovňa na FRI UNIZA

V rámci podujatia IT čajovňa hovoria úspešní absolventi Fakulty riadenia a informatiky UNIZA o ich zaujímavej práci v oblasti IT. O svoje skúsenosti a know-how ich úspechu sa delia s budúcimi IT špecialistami.

Prednáška Google vs. Startup život s Ing. Jozefom Vodičkom na FRI UNIZA

Ing. Jozef Vodička – absolvent Fakulty riadenia a informatiky UNIZA

Aktívne zapájanie sa stredoškôľakov počas prednášky

Fakulta riadenia a informatiky UNIZA pripravila pre stredoškôľakov i širokú verejnosť už v poradí tretiu IT čajovňu s názvom Google vs Startup život – Čo treba obetovať pre úspech? Podujatie sa konalo 26. novembra a pozvanie prijal absolvent fakulty Ing. Jozef Vodička (Regional Lead, Google Developer Relations) zo spoločnosti Google, ktorý okrem úspešného štúdia na FRI UNIZA študoval taktiež v Singapure a Fínsku. Už počas štúdia založil Matura.sk, Stuzkova. EU a TrashOUT.ngo. V súčasnosti sa venuje B2B projektu Venzeo.com a neziskovej spoločnosti TrashOUT.ngo, ktorej aktivity zasiahli 70 krajín.

Prednášky sa zúčastnilo viac ako 200 stredoškôľakov z deviatich škôl. Študenti sa dozvedeli, akým spôsobom sa absolvent FRI dostal do Googlu a čo mu pomohlo na jeho úspešnej ceste inovátora v oblasti start-upov. Počas prednášky panovala príjemná atmosféra

a Jozefovi sa podarilo rozvíriť zaujímavú diskusiu so študentmi. Prednášku bolo možné sledovať aj online. Účastníci prednášky mohli klásť svoje otázky hostovi online prostredníctvom aplikácie sli.do. Túto možnosť využili v plnej miere, nakoľko prišlo veľké množstvo zaujímavých otázok. Veríme, že sa účastníkom prednáška páčila a zároveň ich inšpirovala venovať sa oblasti IT. Ak ste nestihli online prenos, môžete si pozrieť záznam prednášky na našom YouTube kanáli: budfri.sk v sekcii Prednášky na FRI.

Bc. Jakub Kirnág
študent inžinierskeho štúdia študijného
programu informačný manažment FRI
Foto: Ing. Dobroslav Grygar

Žilinská detská univerzita a EUCU.NET general assembly 2019

V dňoch 17. – 18. januára 2019 sa uskutočnilo vo Viedni (Centre for International Development) v spolupráci s Universität Wien a EUCU.NET (European Children's University Network), ktorého súčasťou je aj ŽDU, valné zhromaždenie zástupcov siete detských univerzít. V rámci prvého dňa odznela prednáška prof. Franka Tuitta z University of Denver (USA) na tému „Making Excellence Inclusive: A Global Framework for Advancing Equity in Higher Education Systems“. Následne sa uskutočnilo stretnutie za okrúhlym stolom, počas ktorého o problematike diskutovali zástupcovia Viedenskej univerzity a EUCU.NET.

Ďalší deň začínal prednáškami spoločnosti IPA – International Parents Alliance o možnostiach začlenenia rodičov do aktivít spojených s detskými univerzitami v Belgicku. V rámci pracovného obeda boli prediskutované možnosti spolupráce našej ŽDU s detskými univerzitami v Kodani, Porte a Bukurešti.

Počas valného zhromaždenia bolo zvolené aj nové prezídium v zložení Karoline Iber (Universität Wien, Rakúsko), Silvia Prock (Universität Innsbruck, Rakúsko), Jolanta Różowska (Małopolski Uniwersytet dla Dzieci, Trzebinia, Poľsko), ktoré bude reprezentovať EUCU.NET nasledujúce dva roky.

Naša Žilinská detská univerzita sa v tomto roku skutoční od 8. – 12. júla 2019.

Prihlasovanie bude spustené 1. 4. 2019 o 10.00 h cez <https://zdu.uniza.sk/> a potrvá až do naplnenia stavov.

EUCU.NET workshop

Tešíme sa na malých „bakalárikov“ a „inžinierikov“ a začíname pracovať na zaujímavom programe pre zvedavé deti a mládež.

Za organizačný výbor ŽDU 2019
doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD.

prodekan pre vedu a výskum na FEIT UNIZA

Foto: Cyril Dworsky, International Liaison Coordinator EUCU.NET

Súčasné aspekty filológie

V poradí 11. ročník vedeckého seminára Katedry anglického jazyka a literatúry FHV UNIZA Súčasné aspekty filológie XI. s medzinárodnou účasťou sa uskutočnil na sklonku minulého roka (18. decembra). Počas stretnutia zamestnancov katedry, ich kolegov a pozvaných hostí išlo predovšetkým o prezentáciu a disemináciu výsledkov výskumu členov katedry a ich kolegov. Pre-

zentácie sa primárne zameriavali na oblasti anglickej jazykovedy, britských a amerických štúdií, interkultúrnej a interpersonálnej komunikácie, vyučovanie angličtiny ako cudzieho jazyka a využitie informačno-komunikačných technológií v procese výučby anglického jazyka. Seminár sa niesol v duchu dobrej nálady, príjemnej priateľskej atmosféry a väčšina účastníkov už

teraz prisľúbila účasť na podujatí Súčasné aspekty filológie XII., ktoré sa bude konať v decembri 2019.

PaedDr. Rastislav Metruk, Ph.D.
Katedra anglického jazyka
a literatúry FHV UNIZA
Foto: KAJ FHV UNIZA

FRIČKOVICA

Akademický rok 2018/2019 je už v plnom prúde a študenti Fakulty riadenia a informatiky UNIZA doteraz spomínajú na tradičnú FRIČKOVICU, ktorou ho už po štvrtýkrát odštartovali.

Štvrtý ročník podujatia FRIČKOVICA prilákal veľký počet študentov

Firmy tu nachádzajú potenciálnych zamestnancov.

FRIČKOVICA je typická svojou neformálnosťou. Tradične bolo toto podujatie sprevádzané skvelou hudbou, výborným jedlom, prvým pivom/kofolou zadarmo a samozrejme atrakciami a súťažami pripravenými v spolupráci s IT firmami. Súťažilo sa v logických a športových súťažiach a pre víhercov boli pripravené vecné ceny.

Podakovanie patrí študentom a absolventom za bohatú účasť, FRI klubu za perfektnú organizáciu a rekordnému počtu IT firiem za skvelé súťaže, o ktoré bol veľký záujem. Konkrétne firmám Softec, Prima Banka, Kros, Accenture, Detecon Consulting, Siemens, EMtest, Scheidt&Bachmann, T-Systems a Quadrotech. Do prebiehajúceho akademického roka prajeme študentom veľa úspechov, energie a tešíme sa na ďalší ročník tohto skvelého podujatia.

FRIČKOVICA je pre študentov veľmi dobrá príležitosť stretnúť IT firmy a nadviazať tak pracovné kontakty alebo získať množstvo

užitočných rád do pracovného života. Toto podujatie je tiež atraktívne pre samotné IT firmy, o čom svedčí každoročný rastúci záujem.

Bc. Milan Michalica
študent inžinierskeho štúdia študijného programu informačný manažment FRI
Foto: Ing. Dobroslav Grygar

Hasiči reprezentovali UNIZA!

Študenti Fakulty bezpečnostného inžinierstva FBI UNIZA sa 14. októbra 2018 sa zúčastnili Akademických majstrovstiev Českej republiky v TFA, ktorú usporiadala Technická univerzita v Ostrave, konkrétne Fakulta bezpečnostného inžinierstva. Spomedzi všetkých reprezentantov sa darilo najlepšie Matejovi Megovi, ktorý sa umiestnil na 9. mieste z celkového počtu 44 účastníkov.

- 12. miesto Patrik Cíсар
- 15. miesto Marián Kšenzulák
- 16. miesto Marcel Kšenzulák
- 17. miesto Gregor Ilošvaj
- 18. miesto Juraj Gavala

Nepovšimnuté nezostali ani naše reprezentantky. Na výbornom 5. mieste sa spomedzi 20. súťažiacich umiestnila Janka Bednáriková.

- 10. miesto Anna Babinská
- 12. miesto Ľubica Hliničianová
- 14. miesto Andrea Špaňová

Druhá polovica súťažného dňa sa niesla v znamení 4 členných štafiet, osobitne v mužskej a osobitne v ženskej kategórii. Našu fakultu reprezentovali: Patrik Cíсар, Matej Mego, Marcel Kšenzulák a Marián Kšenzulák. Mužstvu sa podarilo dosiahnuť skvelý čas, ktorý im v celkovom hodnotení zabezpečil striebornú priečku z pomedzi 8 tímov. V ženskej kategórii našu fakultu reprezentovali: Andrea Špaňová, Anna Babinská, Janka Bednáriková, Ľubica Hliničianová. Dievčatá na seba nenechali dlho čakať a rovnako ako mužský tím skončili na krásnom druhom mieste.

Naši študenti Fakulty bezpečnostného inžinierstva sa 24. novembra

2018 zúčastnili súťaže študentský železný hasič. Najlepšie sa darilo v ženskej kategórii Janke Bednárikovej ktorá obsadila 3. miesto z celkových 18 účastníčok. Na 4. mieste sa umiestnila Andrea Špaňová, 8. miesto Nikoleta Kuzmová a 10. miesto Anna Babinská. V mužskej kategórii sa v ťažkej konkurencii 41 pretekárov umiestnil Daniel Nadašský na 8. miesto, Marián Kšenzulák obsadil 9. miesto a Juraj Gavala 10. miesto.

Sériu podujatí uzavrel 17. ročník súťaže „O putovný pohár katedry protipožiarnej ochrany – Železný hasič“ (29.11.2018), ktorý sa uskutočnil v priestoroch ŠD Ľudovíta Štúra vo Zvolene. Tohtoročnej súťaže sa zúčastnilo 16 žien a 44 mužov, pričom reprezentovali dobrovoľné hasičské zbory zo Slovenska, Strednú školu drevársku zo Zvolena, univerzity ako TUKE, TUZVO a, samozrejme, aj UNIZA. Na víťazných prvých troch miestach v kategórii muži sa umiestnili zostupne Maroš Bošela, Michal Jušík, Pavol Kováč a v kategórii ženy sa umiestnili zostupne Andrea Špaňová, Janka Bednáriková, Anna Babinská. Študenti UNIZA získali pre FBI 2. miesto v kategórii muži a prvé tri miesta v kategórii ženy.

Veľmi pekne ďakujeme študentom Fakulty bezpečnostného inžinierstva, že nás reprezentovali a želáme im do života veľa ďalších, nie len športových úspechov.

Juraj Gavala
denný študent študijného programu záchranné služby
Mgr. Ing. Vladimír Benedík. PhD.
Katedra krízového manažmentu FBI

Stručne k činnosti EDIS – vydavateľského centra za rok 2018

Podľa počtu vyrobených publikácií, kvality polygrafických prác a technologického vybavenia patrí EDIS UNIZA popredné miesto medzi vysokoškolskými vydavateľstvami na Slovensku. Podľa štatistiky vydaných neperiodických publikácií zisťovanej SNK patrí EDIS UNIZA dlhodobu medzi 20 najväčších vydavateľov, pokiaľ ide o počet vydávaných titulov. Rok 2018 uzatvárame s číslom 4 447 – to je celkový počet vydaných publikácií od vzniku EDISu.

EDIS-vydavateľské centrum ŽU v roku 2018 vydalo podľa Edičného plánu UNIZA 45 titulov učebníc a monografií. Ich náklad bol viac ako 4 740 výtlačkov a 18 titulov skript s nákladom viac ako 2 700 výtlačkov. Okrem toho produkcia EDISu v uplynulom roku tiež obsahovala tlač zborníkov (v náklade vyše 4 200 výtlačkov) na vedecké konferencie či na iné príležitosti, zvyšnú časť vydaných titulov a nákladu tvorí pedagogická dokumentácia, brožúry a ďalšie tlačoviny.

Počas roka 2018 bolo:

- poskytnutých 114 čísel ISBN,
- vypočítaných takmer 700 autorských hárkov,
- jazykové korektúry boli urobené na vyše 9 000 stranách učebníc a monografií.

A ako sa publikácie predávajú? V roku 2018 sme po prvýkrát presiahli v predaji publikácií a propagačných predmetov ponúkaných v EDIS shope magickú hranicu 100 tisíc eur. Našich autorov (aspoň niektorých) zaujíma aj otázka predajnosti ich knižných titulov. Tie

najúspešnejšie publikácie (podľa množstva predaných kusov) uvádzame v tabuľke.

A ešte malá grafika k predajnosti podľa fakúlt a pracovísk za rok 2018:

Pozn: Informácie o predaji publikácií sú výlučne z informačného systému EDISu, t. j. nezahŕňajú predaj realizovaný na iných fakultách a ústavoch.

Ing. Alena Micháľková
riaditeľka EDIS – vydavateľského centra ŽU

Tabuľka – Najpredávanejšie publikácie UNIZA za rok 2018 vydané podľa Edičného plánu

Por.č.	Autor	Názov	Ks
1.	J. Bronček, S. Poljak, R. Baštovanský	Konštruovanie 1, návody na cvičenia	274
2.	D. Stachová	Inžinierska geometria pre bezpečnostné inžinierstvo	160
3.	V. Bálint a kol.	Matematika 1	113
4.	E. Gregová	Makroekonómia	95
5.	P. Böhm a kol.	Zbierka príkladov a úloh z matematiky na prijímacie skúšky na vysoké školy	93
6.	Kolektív	Súbor otázok testu všeobecných vedomostí na prijímacie konanie na bakalárske štúdium	87
7.	E. Augustínová a kol.	Knižnice ako fenomén kultúrneho dedičstva Slovenska a Slovákov	85
8.	M. Brodňan, A. Čavojcová, J. Jošť	Stavebné materiály, návody na cvičenia	81
9.	J. Bronček a kol.	Konštruovanie 1	69
10.	V. Bálint a kol.	Matematika 2	68
11.	J. Vodák, J. Soviar, M. Varmus	Marketing, vybrané kapitoly	61
12.	R. Metruk	A CONCISE INTRODUCTION TO GENERAL AMERICAN PRONUNCIATION, Segmental Features	56
13.	V. Konečný	Manažerstvo kvality. Systémy, princípy, postupy	48
14.	M. Zaviš	Úvod do systematickej etiky	44
15.	V. Hrabovcová a kol.	Meranie a modelovanie elektrických strojov	43
16.	E. Kršák, P. Závodný	IT projekty a ich manažment	35
17.	M. Moravčík	Navrhovanie predpätých konštrukcií podľa európskych noriem	33
18.	I. Stankovianska	Základy štatistiky pre inžinierov	32
19.	V. Hrabovcová, P. Rafajdus	Elektrické stroje. Teória a príklady	31
20.	E. Birnerová, A. Križanová	Základy marketingu I.	27
20.	D. Hrašková	Základy všeobecnej Ekonomickej teórie 2	27
20.	J. Dubovec	Logistika (v ziskovom prostredí)	27

Europe Direct sa v univerzitnom prostredí nestratí

Na podnet vedenia univerzity sme sa pred rokom uchádzali o zriadenie Informačného centra Europe Direct (EDIC ZA) v Univerzitnej knižnici UNIZA. Nevedeli sme s istotou povedať, či sa v univerzitnom prostredí uchytiť. Dnes, po roku pôsobenia, môžeme na základe našich výsledkov a spätnej väzby od cieľových skupín s istotou povedať, že to bola dobrá voľba.

Predstavenie nového centra začalo vo februári veľkou akciou zameranou na program Erasmus+. Seminára sa zúčastnilo viac ako 100 účastníkov, pozvali sme zaujímavých hostí, ktorí dokázali zodpovedať veľa otázok o fungovaní programu. Na pôdu univerzity tak vďaka Europe Direct zavítali mnohé stredné školy, neziskové organizácie a predstavitelia národných agentúr, ktoré riadia veľmi úspešný program Erasmus+.

Február bol hektický mesiac, pretože sme participovali na všetkých Dňoch otvorených dverí. Na každom sme mali informačný stánok, poskytovali sme informácie o EÚ, pripravili sme veľa drobných súťaží a cien. Celkovo sa pri našich stánkoch zastavilo viac ako 300 stredoškôľakov, rodičov a ďalších návštevníkov DOD. Naše informácie boli určite zaujímavým doplnkom DOD pri prezentovaní rozličných možností na univerzite.

Zároveň sme podporili úspešný priebeh akcie Zastúpenia EK na Slovensku a ministerstva zahraničných vecí, ktorí v spolupráci s UNIZA organizovali pre našich študentov a zamestnancov debatu My sme EÚ.

V apríli sa u nás v knižnici uskutočnilo regionálne kolo súťaže Mladý Európan. Stretlo sa na nej 13 regionálnych školských tímov, vyše 50 študentov a 15 pedagógov, aby si porovnali pred porotou svoje vedomosti o EÚ. Veľmi živá a pre stredoškôľakov zaujímavá akcia dopadla výborne a uviedla tak EDIC a UNIZA do povedomia stredných škôl v regióne. Výhercovia reprezentovali kraj na národnej súťaži v Tatranskej Lesnej. Každý účastník získal zaujímavé ceny a cenné skúsenosti.

EDIC ZA prezentoval možnosti EÚ na viacerých podujatiach v regióne. Pri našom stánku sa v máji na Staromestských slávnostiach pristavili stovky občanov mesta a regiónu. Zaujímali ich informácie o možnostiach práce, štúdia, cestovania v EÚ, zapojili sa do drobných súťaží a úspech mali aj prezentačné predmety a materiály o EÚ. Podobná situácia sa zopakovala aj na akciách InterNos - festival príležitostí pre ľudí s postihnutím, na Noci výskumníkov a na Burze pracovných príležitostí.

Z ďalších veľkých akcií, ktoré sme zorganizovali na pôde univerzity, rezonoval októbrový Project fair 2018. Podujatia, ktoré bolo ozajstným trhom európskych projektov, sa zúčastnilo 45 vystavovateľov. Len z UNIZA sa predstavilo minimálne 15 rôznorodých európskych projektov. Práve príklad UNIZA ako úspešného projektového riešiteľa bol motiváciou pre ďalšie inštitúcie v projektovej praxi. Stredné školy, VÚC, múzea, mestá, obecné úrady, neziskové organizácie, to všetko boli typy projektových tímov, ktorí prezentovali úspešne realizované európske projekty. Súčasťou dňa bol workshop zameraný na prípravu projektov vedený odbornými pracovníkmi NK

Erasmus+. Celkovo sa na trh projektov prišlo pozrieť viac ako 400 návštevníkov.

Z odborne zameraných seminárov, ktoré sme organizovali, spomeniem ešte seminár Kariéra ako rovný s rovným, pripravený v spolupráci s národným zastúpením Euroguidance pre Slovensko v decembri 2018. Seminár o kariérnom poradenstve a kariére v Európe bol určený stredným školám a zúčastnilo sa ho viac ako 50 účastníkov.

EDIC Žilina pri Univerzitnej knižnici UNIZA predstavujú konkrétne čísla, ktoré podčiarknu výsledky prvého roku projektu:

- Klienti Návštevníckeho centra EDIC v UK UNIZA: 527
- Návšteva v infostánkoch na podujatiach organizovaných inými: 4460
- Počty účastníkov na nami organizovaných akciách: 726
- Prednášky pre stredné školy: 6 prednášok pre celkovo 540 študentov
- 4 čísla Bulletinu rozosielané na 200 adries
- 6 mesačných tematických stĺpčiekov v Žilinskom večerníku

Na každom jednom stretnutí, podujatí, mediálnom výstupe sa prezentuje UNIZA, možnosti štúdia, mimoškolských aktivít, projektovej a medzinárodnej spolupráce. Vďaka sile informácií o EÚ a záštite, ktorú má nad činnosťami EDIC Zastúpenie EK na Slovensku oslovujeme rôznorodé cieľové skupiny, dostávame aktivity univerzity do povedomia regiónu, iných sektorov a tak prepájame a vytvárame možnosti partnerstva v rôznych oblastiach a na rôznych úrovniach.

PhDr. Alena Mičicová
riaditeľka UK UNIZA a manažérka EDIC Žilina
Foto: UK UNIZA

Ústav telesnej výchovy Žilinskej univerzity a Academic Žilinská univerzita

vás pozývajú na

21. ročník Majstrovstiev Žilinskej univerzity v alpskom lyžovaní a snoubordingu

Termín: **14. marec 2019 (štvrtok)**
Miesto: **Vrátna - Paseky**
Propozície: <http://utv.uniza.sk>
Informácie: utv@uniza.sk

**Nenechajte si ujsť túto tradičnú športovú
akciu plnú nielen športu, ale aj zábavy!!!**

System manažérstva kvality na strojníckej fakulte

V rámci dlhodobého zámeru a stratégie rozvoja Strojníckej fakulty UNIZA je potrebné neustále zlepšovať implementovaný vnútorný systém zabezpečovania kvality v podobe certifikovaného systému manažérstva kvality podľa ISO 9001 a štandardov ESG. Ide hlavne o prehlbovanie efektívnosti vnútorného systému kvality vzdelávania v súlade s normami a štandardmi zabezpečujúcimi kvalitu vzdelávania na univerzite podľa potrieb a požiadaviek trhu práce a ostatných zainteresovaných strán.

Stanovené ciele kvality a politika kvality sú nevyhnutné pre spoľahlivú prácu fakulty. Aplikujú sa vlastné špecifické ukazovatele hodnotenia kvality vzdelávania a Sjf je certifikovaným pracoviskom. Každoročne sa vykonáva dozorný audit a raz za tri roky recertifikačný audit.

Sjf má s týmto systémom dobré skúsenosti. Takisto sa na Sjf pracuje s analýzou rizík, čo je jeden z vhodných nástrojov na skvalitňovanie všetkých procesov. Dôležité sú hodnotenia spokojnosti zákazníka - všetci študenti prvého aj druhého stupňa VŠ majú možnosť formou dotazníkového prieskumu vyjadriť svoje hodnotenie kvality výučby na Sjf. Môžu tam vnášať svoje nápady, resp. pripomienky, ktoré sa analyzujú a vyhodnocujú v rámci katedier. Uvedené odporúčanie je overené a je nevyhnutným nástrojom pre prácu celej Sjf, aby sa dosahovali stanovené ciele.

Rada kvality Sjf zasadá raz do roka, kde sa týmito otázkami podrobne jej členovia zaoberajú. Poverení pracovníci na katedrách a interní audítori majú plán interných auditov na celý rok a pracujú podľa neho. Schádzajú sa spravidla osem až desaťkrát počas roka. Takéto stretnutia sú prínosné v tom,

že nastolované problémy sa v tomto užšom kruhu analyzujú a prijímajú sa nové opatrenia a tieto sa predkladajú na schválenie vedeniu fakulty.

Základný dokument pre systém manažérstva kvality je dokument s názvom „Príručka kvality“. Tento vrcholový dokument ohľadne kvality opisuje vnútorný systém zabezpečovania kvality, ktorý má formu certifikovaného Systému manažérstva kvality pre vzdelávanie podľa ISO 9001 implementovaného na strojníckej fakulte od roku 2007. Nakoľko prišli do platnosti revidované normy podľa EN ISO 9001:2015, bolo potrebné fakultu certifikovať podľa revidovaných noriem.

Cieľom je dosiahnuť komplexný systém kvality vzdelávania vytvárajúci podmienky na zvyšovanie konkurencieschopnosti nášho pracoviska v národnom a európskom vzdelávacom priestore. Hlavné procesy sú pedagogická činnosť a vedeckovýskumná činnosť.

Uvedený systém zabezpečovania kvality, jeho väzby a prenos informácií sú súčasťou organizačného poriadku fakulty. Na fakulte sa pravidelne vyhodnocuje efektívnosť vnútorného systému zabezpečovania kvali-

ty (systému manažérstva kvality) a uvedená oblasť je jedenkrát ročne zverejnená v dokumente s názvom „Preskúmanie manažmentom“.

Na základe viacročných skúseností z implementovaného vnútorného systému zabezpečovania kvality vo forme systému manažérstva kvality podľa ISO 9001, sa dajú konštatovať niektoré výhody zo zavedenia systému manažérstva na Sjf: zvýšenie dôvery a spokojnosti klienta, partnera a zníženie počtu sťažností, dosiahnutie a udržanie požadovanej úrovne kvality vysokoškolského vzdelávania, prostriedok na efektívne riadenie hlavných, manažérskych a podporných procesov, prehľadné sledovanie a vyhodnocovanie kľúčových ukazovateľov výkonnosti procesov, pravidelná analýza rizík a prijímanie opatrení na predchádzanie nezhodám a ohrozeniam, podrobná analýza a rýchle prijatie účinných opatrení na kontinuálne zlepšovanie, posilnenie zodpovednosti a sebadôvery zamestnancov, náskok pred konkurenciou, zvýšenie konkurencieschopnosti, zvýšenie reputácie.

doc. Ing. Ján Moravec, PhD.
manažér kvality a interný audítor Sjf UNIZA

Neformálne stretnutie tvárničov Slovenska

V zasadačke Vedeckej rady Žilinskej univerzity v Žiline sa 22. januára 2019 konalo prvé neformálne stretnutie pracovníkov pracujúcich v oblasti tvárnenia kovov a zliatin (Tvárnič Slovenska). Podujatia sa zúčastnili zástupcovia akademickaj aj výrobnaj sféry, ktorí reprezentovali celé spektrum pracovísk zaoberajúcich sa tvárnením - TU Košice, STU Bratislava, MtF Trnava a Výskumno-vývojové stredisko Železiarní Podbrezová. Pritomných privítal doc. Moravec, ktorý spolu s doc. A. Schrekom viedol podujatie. V mene Sjf UNIZA pozdravil účastníkov stretnutia prodekan Sjf UNIZA doc. Ftorek.

Doc. Schrek (STU Bratislava) informoval o cieľoch stretnutia a ďalšom rozšírení kontaktov medzi akademickou a výrobnou sférou. Dr. Ridzoň vo svojej prednáške prezentoval výskumno-vývojové centrum ŽP, spol. s r. o., Podbrezová. Dr. Kočíško (TU Košice), informoval o zámeroch a pôsobení Katedry tvárnenia na MMF TU Košice. Informoval o možnosti publikovania v ich časopise. Prof. Tittel (STU MtF Trnava) informoval o pripravovanej konferencii Forming v septembri 2019.

Doc. Schrek navrhol vytvorenie internetovej stránky tvárničov, kde sa budú zhromažďovať abstrakty publikovaných príspevkov a navrhol spoluprácu v doktorandskom štúdiu (výskumné a študijné pobyty) medzi pracoviskami. V rámci diskusie sa dospelo aj k návrhu vytvoriť databázu príspevkov prístupnú pre všetkých členov (výhradne na báze dobrovoľnosti).

Doc. Moravec navrhol vytvoriť publikáciu (zoznam) tvárničov s údajmi o nich (po ich súhlase). Bulletin by mal byť k dispozícii začiatkom septembra 2019 a bol by súčasťou prezentácie na konferencii For-

ming. Doc. Moravec ďalej informoval o konferencii Nekonvenčné technológie 2019, ktorá sa bude konať v júni v Terchovej a ponúkol možnosť publikovať vo vedeckom časopise Technológ.

Zúčastnení sa dohodli na vytvorení internetovej stránky s informáciami o jednotlivých členoch a ich aktivitách, na vytvorení bulletinu tvárničov v slovenskej a anglickej mutácii, ako aj na postupnom oslovení ďalších záujemcov o zaradenie do komunity tvárničov Slovenska. Ďalšie stretnutie bude v októbri 2019 v Podbrezovej.

doc. Ing. Ján Moravec, PhD., organizátor podujatia
Katedra technologického inžinierstva Sjf
Foto: Cyril Králik

Prvý slovenský medzinárodne registrovaný repozitár je na KMKD FHV UNIZA!

Pojem repozitár predstavuje dynamické úložisko dokumentov napríklad pre e-knihy, digitalizované listiny či digitálne zvukové alebo audiovizuálne súbory.... Pre rozvoj mnohých vedeckých odvetví je dnes rovnako dôležité získavanie aj šírenie odborných vedomostí a znalostí. A na to, aby takéto informácie boli sprístupnené a mohli sa efektívne využívať, slúžia aj repozitáre.

Počas roka 2018 bol na Katedre mediatickej a kultúrneho dedičstva FHV UNIZA realizovaný skúšobný projekt základného katedrového repozitára s cieľom zabezpečiť akademickej obci, ale aj širokej verejnosti, efektívny prístup k vedeckým výstupom zamestnancov katedry. Okrem konferenčných príspevkov sa v tomto repozitári nachádzajú i vybrané odborné a vedecké články, študentské záverečné práce, záznamy z prednášok pozvaných hostí, rôznorodé študijné materiály a iné odborné dokumenty. Repozitár bol realizovaný na základe výstupov dizertačnej práce absolventa doktorského štúdia na katedre mediatickej a kultúrneho dedičstva PhDr. Matúša Formanka, PhD., a využíva výlučne tzv. „slobodný“ softvér (DSpace, Ubuntu Server).

Myšlienka vytvoriť na KMKD špeciálny virtuálny priestor pre elektronické dokumenty sa objavila už v roku 2013. Jeden z prvotných návrhov spočíval v sprístupnení zdigitalizovanej katedrovej knižnice a vybraných záverečných prác, ktoré dovtedy slúžili ako dostupný testovací korpus. Prvé pokusy vo vytvorení akéhosi digitálneho úložného priestoru sa uskutočnili v uzavretej, neverejnej sieti. Postupne sa však vytvoril plán postaviť skúšobný repozitár prostredníctvom softvéru Invenio od švajčiarskej organizácie CERN, ktorý bol v tom čase veľmi progresívny.

Na začiatky budovania repozitára spomína Dr. Formanek: „Po ukončení magisterského štúdia som sa ihneď začal zaujímať o rigorózne konanie, ktoré vyústilo v mojom prípade do obhajoby rigorózneho práce mapujúcej názory vedeckovýskumných pracovníkov UNIZA vzhľadom na možnosti využitia digitálnej knižnice, resp. repozitára v prostredí našej univerzity. Istým spôsobom bola moja práca i osvetou, pretože mnoho zamestnancov sa s podobným pojmom ešte nestrelo, prípadne ich predstava zahŕňala len zlomok skutočného obsahu. Funkcionalitu digitálnej knižnice som demonštroval pri svojom výskume práve na systéme od CERNU. Tento ku dnešnému dňu obsahuje viac ako 600 000 digitálnych objektov. Môj vtedajší výskum dokázal, že podobný projekt má na Žilinskej univerzite vysoký potenciál a ľudia by ho s nadšením privítali.“

Objavujú sa tendencie zamieňať si význam pojmu „repozitár“ s digitálnou knižnicou. Zásadný rozdiel medzi digitálnou knižnicou a repozitárom však spočíva v tom, že digitálna knižnica predstavuje omnoho širší pojem ako repozitár, pretože ten sa primárne zameriava na elektronické sprístupňovanie vedeckovýskumných výstupov určitého pracoviska. „Väčšinou sa tak stretávame s pojmom ‚inštitucionálny repozitár‘. Digitálna knižnica sprístupňuje vo všeobecnosti akékoľvek pôvodne digitálne alebo zdigitalizované objekty reálneho sveta, okrem kníh teda aj obrazy, sochy, 3D modely a podobne,“ objasňuje Dr. Formanek.

Takmer každá zo susedských krajín Slovenska už dlhší čas disponuje minimálne niekoľkými desiatkami podobných elektronických systémov, no v Slovenskej republike sa oficiálne donedávna nenachádzal ani jeden registrovaný repozitár, čo potvrdili aj viaceré prieskumy. Situácia sa zmenila, keď sa 29. januára 2019 v medzinárodnom registri open-access repozitárov (OpenDOAR) objavil záznam o systéme prevádzkovanom na Katedre mediatickej a kultúrneho dedičstva Fakulty humanitných vied UNIZA. O niekoľko dní registráciu repozitára potvrdil aj druhý podobný register - ROAR. Spomínaný repozitár je zatiaľ pomerne malý projekt, je však prvým medzinárodne registrovaným repozitárom zo Slovenska. Hlavný tvorca katedrového repozitára Dr. Formanek vidí budúcnosť v budovaní väčšieho celouniverzitného repozitára, ale aj v prepájaní viacerých samostatných systémov.

Vedúca KMKD Mgr. Eva Augustínová, PhD., uviedla, že nápad s vytvorením katedrového repozitára uvítala a registráciu do medzinárodných registrov považuje za progresívny krok, ktorý dokazuje, že na katedre dlhodobo vytvárajú priestor na vedeckú činnosť aj mladým perspektívnym kolegom. „Verím, že budeme vo výskumoch ďalej pokračovať a našimi úspechmi azda i inšpirovať ďalších kolegov z ostatných katedier, ale i fakúlt Žilinskej univerzity v Žiline,“ dodala Augustínová.

Mgr. Marián Grupač, PhD.
Katedra mediatickej a kultúrneho dedičstva FHV

Žilinská univerzita v Žiline bude organizátorom Letnej univerziády 2020!

Výkonný výbor Slovenskej asociácie univerzitného športu rozhodol o poverení Žilinskej univerzity v Žiline organizáciou 5. letnej univerziády SR 2020. Najväčší športový sviatok slovenských vysokoškolákov sa uskutoční v dňoch 25. - 28. mája 2020.

Súťaže sa budú konať v nasledujúcich športoch:

Hlavným garantom jednotlivých športových súťaží bude Ústav telesnej výchovy UNIZA v spolupráci so športovým klubom AC UNIZA.

volejbal
aerobik
orientačný beh
plážový volejbal

atletika
cyklo MTB
basketbal
šerm

tenis
basketbal 3x3
silový trojboj
plávanie

futbal
lukostrelba
šach

Príprava na Letnú univerziádu 2020 začala ustanovením Organizačného výboru LU 2020, ktorému predsedá prorektor doc. Ing. Vladimír Konečný, PhD.

Podujatie je pod záštitou predsedníčky Žilinského samosprávneho kraja Eriky Jurinovej

Žilinský
samosprávny
kraj

SLOVENSKÁ
ASOCIÁCIA
UNIVERZITNÉHO
ŠPORTU

Prof. Arpád Tesár – jeden najvýznamnejších inžinierov a vedcov Slovenska v dvadsiatom storočí

Profesor Arpád Tesár

1. februára 2019 si technická verejnosť pripomína sté výročie narodenia profesora Arpáda Tesára. S menom profesora Arpáda Tesára (1919 – 1989), veľkého slovenského vedca a inžiniera, sú spojené mnohé inžinierske konštrukcie a vedecké diela, význam ktorých prerástol rámec jeho rodnej krajiny. Arpád Tesár sa narodil 1. februára 1919 v železničiarkej rodine vo Vrútkach. Jeho otec bol rušňovodičom a tragicky zahynul pri výkone svojho povolania v čase, keď jeho syn mal len tri roky. Mladý Arpád absolvoval známe gymnázium v Liptovskom Mikuláši a po maturite študoval dva roky architektúru na VUT Brno. V roku 1939, keď v rámci protektorátu boli zatvorené české vysoké školy, sa uchádzal o poskytnutie nemeckého Humboldtovho štipendia, ktoré mu bolo aj udelené a v jeho rámci pokračoval v štúdiu stavebného inžinierstva na renomovanej univerzite TU Charlottenburg v Berlíne, ktorú ukončil s vyznamenaním v roku 1945. Po ukončení štúdia pôsobil ako asistent profesora Schleichera na TU Charlottenburg a neskôr v leteckých závodoch Messerschmidt-Werke v Nemecku.

V povojnovom období sa výrazne podieľal na budovaní priemyselnej základne Slovenska. Priemyselné stavby v Istebnom, Krompachoch, Brezne a Podbrezovej nesú pečať jeho osobnosti z toho obdobia. Zaujímavé mostné stavby – predpätý lanový potrubný most v Kralupoch alebo potrubný most cez rameno Dunaja v bratislavskom prístave a ďalšie, ktorých je autorom, získali uznanie a obdiv technickej verejnosti doma i v zahraničí.

Po návrate na Slovensko pôsobil najprv na Mostnom oddelení Slovenských železníc v Bratislave, kde navrhol a vyprojektoval také diela ako Červený most v Bratislave, železničnú časť Starého mosta cez Dunaj v Bratislave, Bánovský a Tisovecký viadukt a ďalšie mosty a železničné, ako aj priemyselné stavby v Československu.

Neskôr vo funkcii riaditeľa bratislavskej pobočky Vítkovických železiarní Klementa Gottwalda bol autorom radu veľkých oceľových mostných konštrukcií a priemyselných stavieb.

V nadväznosti sa stal riaditeľom Hutného projektu v Bratislave, kde navrhol množstvo stavebných konštrukcií hutného priemyslu v Československu. Okrem iných stavieb bol autorom nosného systému Mincovne v Kremnici, oceľových konštrukcií železiarní v Krompachoch, ako aj ďalších priemyselných stavieb.

Jeho ďalšie odborné pôsobenie prebiehalo na Výskumnom ústave zvaračskom v Bratislave, kde bol vedúcim oddelenia zváraných konštrukcií a v spolupráci s akademikom Čabelkom vytvorili nové unikátne technológie zvárania oceľových mostov.

Neskôr prešiel na Slovenskú vysokú školu technickú v Bratislave, kde vo funkcii vedúceho Katedry oceľových a drevených konštrukcií a mostov vychoval niekoľko generácií statikov, mostárov a stavebných inžinierov. Pri riešení problémov mostného inžinierstva úzko spolupracoval s Vysokou školou dopravy a spojov v Žiline, ako

aj s Technickou univerzitou v Košiciach.

Neoddeliteľnou panorámou Bratislavy je krásna silueta Mosta SNP nad Dunajom, odvážnej konštrukcie, ktorej návrh a realizácia boli jedným z vrcholov inžinierskej invencie profesora Tesára. Most bol ocenený titulom Stavba storočia na Slovensku, pre svoj unikátny šikmý pylón je členom renomovanej World Association of Tall Towers a právom sa zaraďuje medzi najkrajšie mostné konštrukcie na svete. Technicky je most SNP nádherným a fascinujúcim inžinierskym dielom, ktoré zákonite budí obdiv technickej verejnosti na celom svete a vystupuje ako mýtus v učebniciach mostného inžinierstva.

Poloha mosta, okrem iného, bola vynútená existenciou tzv. železnej opony v lokalite Pečenského lesa v Bratislave v období totality, ktorá v tom období nepripúšťala inú lokalizáciu mosta ako spojnice centra mesta s Petržalkou. Na základe tejto skutočnosti základnou ideou jeho architektonického návrhu sa stala myšlienka, aby most so svojím šikmým pylónom a reštauráciou na jeho vrchole vytvoril optickú protiváhu hradnej skale s bratislavským hradom a vežou Dómu svätého Martina. Táto idea, viditeľná zo Starého mosta, sa odкрыla po otvorení hraníc s Rakúskom, pri príjazde od Hainburgu k hraničnému prechodu Berg.

Bratislave zanechal aj iné konštrukcie, zastrešenia, ďalšie mosty cez Dunaj a iné objekty, ktoré patria ku koloritu mesta.

Most SNP v Bratislave

Jeho zásada **“staticky dokonalá konštrukcia je aj esteticky krásna”**, ktorá je plodom práce a myslenia veľkých inžinierov, sa v plnej miere prejavila vo všetkých jeho návrhoch a konštrukciách.

Originálne inžinierske diela, ktorých bol autorom, ho zákonite viedli k vypracovaniu nových netradičných teoretických a výpočtových postupov v rámci mechaniky konštrukcií. Jeho vedecké práce v oblasti tenkostenných konštrukcií, v mostnom inžinierstve, v oblasti mechaniky škrupinových konštrukcií, ako aj v problémoch stability kovových konštrukcií našli vysoké uznanie vo vedeckých kruhoch doma i v zahraničí. Spolu s profesorom Aurelom Stodolom sú preto v odborných kruhoch právom považovaní za najvýznamnejších inžinierov a vedcov Slovenska v dvadsiatom storočí.

doc. Ing. Alexander Tesár, DrSc.
hostujúci profesor na UNIZA

Foto: Autor textu

Odišla legenda

Rozlúčili sme sa s prof. Ing. Gabrielou Mokošovou, CSc.

Sú chvíle, udalosti, správy, o ktorých vieme, že prídu, no predsa nás ich príchod prekvapí. Takou bola aj správa o úmrtí našej kolegyne prof. Ing. Gabriely Mokošovej, CSc., z Katedry spojov na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov Žilinskej univerzity v Žiline. Kruh jej života sa uzavrel po 90 rokoch. Prof. Ing. Gabriela Mokošová, CSc., sa narodila v Lučenci v roku 1928, detstvo a stredoškolské roky prežila v Banskej Bystrici, do ktorej sa aj vrátila po absolvovaní vysokoškolského štúdia na Vysokej škole ekonomickej v Bratislave v roku 1951, ale väčšinu svojho aktívneho života spojila s mestom Žilina a Vysokou školou dopravnou, neskôr VŠDS a dnes Žilinskou univerzitou.

Problematika ekonomického riadenia spojov ju zaujala tak, že najskôr pôsobila na Priemyselnej škole spojovej techniky, neskôr na Strednej ekonomickej škole v Banskej Bystrici a potom pokračovala v jej štúdiu v rámci vedeckej výchovy na Vysokej škole dopravnej v Žiline, kde pôsobila vo funkcii odbornej asistentky od r. 1964. V roku 1968 obhájila kandidátsku dizertačnú prácu, v r. 1973 sa úspešne habilitovala v odbore odvetvové a prierezové ekonomiky, so špecializáciou na ekonomiku spojov a dosiahla titul docent, v r. 1980 sa stala profesorkou v rovnakej špecializácii. Celé jej pôsobenie na Vysokej škole dopravnej, neskôr Vysokej škole dopravy a spojov a Žilinskej univerzite v Žiline bolo spojené s rezortom spojov, poštou i telekomunikáciami. Pod jej vedením bolo spracovaných množstvo výskumných úloh, ale najmä pod jej vedením katedra prevádzky a ekonomiky spojov, neskôr katedra spojov, sa významne zapojila do vzdelávania študentov i vedeckovýskumnej činnosti pre rezort spojov. Katedru spojov viedla od r. 1971 do r. 1990, neskôr na katedre pôsobila vo funkcii profesorky, garantky študijného odboru a školiteľky až do svojho odchodu do dôchodku v r. 2001. Katedra spojov od r. 1971 sa stala pod jej vedením celoštátnou profilovou katedrou v rámci Československa. Osobné nasadenie a zánietenie profesorky Mokošovej bolo založené na poznaní významného postavenia rezortu a jeho potenciálu v oblasti prenosu správ a informácií v rámci hospodárstva krajiny. Zdôraznenie významu rezortu sa prejavilo i v premenovaní Fakulty prevádzky a ekonomiky dopravy na Fakultu prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov v r. 1976, i školy z VŠD na VŠDS v r. 1980.

Počas svojho 37-ročného pôsobenia na vysokej škole, resp. univerzite svojou aktivitou a osobným nasadením významne prispela k rozvoju spolupráce medzi univerzitným prostredím a priemyslom, osobitne v oblasti spojov, pošty, telekomunikácií a PNS. Bola členkou atestačnej komisie Federálneho ministerstva spojov, prispela k vytvoreniu systému postgraduálneho vzdelávania pracovníkov spojov. Počiatočná spolupráca v oblasti vedeckovýskumnej bola sústredená na koordinovaný výskum pre Stredoslovenské riaditeľstvo spojov Banská Bystrica zameraný na problematiku spracovania poštových zásielok, hmotné a informačné toky v poštovej

sieti a ich riadenie, ďalej štátny plán ekonomickeho výskumu a spoluprácu s Výskumným ústavom spojov Praha.

Svojimi aktivitami vo vedeckovýskumnej činnosti, pedagogickej činnosti a organizačnej činnosti prispela k tomu, že VŠDS, resp. Žilinská univerzita v Žiline, jej pedagogickí, vedeckovýskumní pracovníci, doktorandi a študenti vstúpili do povedomia širokej odbornej verejnosti doma, ako aj v zahraničí.

Dlhoročnou aktívnou prácou prispela k odbornému rastu absolventov a doktorandov i kvalifikačnému rastu zamestnancov organizácií pôsobiacich v oblasti pošty a telekomunikácií. Aktívne sa podieľala tiež na príprave študijných plánov.

Boli jej udelené viaceré ocenenia ako výraz

zhodnotenia jej viac ako 50-ročnej aktívnej spolupráce s hospodárskou praxou spojov i práce vysokoškolskej profesorky. Prof. Mokošová bola nositeľkou štátneho vyznamenania Za vynikajúcu prácu. Zachováme si ju v pamäti ako výbornú odborníčku, ktorá svoj um a život venovala študentom, spojom, katedre spojov, fakulte a celej univerzite. Ako profesorka patrila k obľúbeným pedagógom s výbornými vzťahmi so študentami i s praxou. Zaujímal sa o pôsobenie i kariéru svojich študentov, mnohých si pamätala. Spolupracovala s nimi a poskytovala im cenné rady a postrehy. Jej zamestnanie bolo aj jej koníčkom. Mala charizmu, ktorou dokázala presadiť mnohé myšlienky. To všetko z nej vytváralo neprehliadnutelnú osobnosť.

Na jednom zo zhromaždení pri príležitosti založenia katedry, fakulty a univerzity, už na dôchodku pani prof. Mokošová spomínala na históriu školy i okolnosti založenia katedry i jej budovania. Jej emotívny záver však vyjadril všetko. Mala 2 veľké priania - prvé, aby jej lepšie slúžili nohy, a druhé, aby sa ešte mohla stretávať so študentami, s mladými ľuďmi, ktorými bola celý život obklopená a ktorých učila. Pre nich zostane natrvalo profesorkou, ich Gabikou či Gábinou, ako študenti i absolventi medzi sebou pani profesorku familiárne volali.

Bola rešpektovanou autoritou, výborným pedagógom i manažérom. Ale tiež veľkorysým človekom so zmyslom pre humor i zodpovednosť. Snažila sa veci správne usmerňovať, poskytnúť kolegom i študentom a ostatným spolupracovníkom možnosť, aby realizovali svoje sny, pozdvihnúť im náladu a navzájom sa zblížovať. Do myslí svojich študentov a kolegov zasiala odkaz, ktorý je hodný nasledovania. Mali sme ju v úcte a tešili sa z jeho prítomnosti aj odbornej rady. Ako spomínajú absolventi po mnohých rokoch na svojich stretnutiach „bola to výrazná osobnosť, na ktorú určite väčšina jej študentov nemôže nikdy zabudnúť“. Človek odchádza, ale všetko krásne, čo nám dal, ostáva v nás.

Čeť jej pamiatke!

ZIMNÉ TELOVÝCHOVNÉ SÚSTREDENIA 2019

Ústav telesnej výchovy UNIZA a AC UNIZA každoročne zahŕňajú do ponuky zimných telovýchovných sústredeí domáce i zahraničné lyžiarske strediská tak, aby uspokojili amatérov aj skúsených lyžiarov či snoubordistov.

Z tuzemských lyžiarskych stredísk sme vybrali **Nízke Tatry – Kosodrevinu**. Ubytovanie priamo na svahu a 44,5 km upravených zjazdoviek nášho najväčšieho lyžiarskeho strediska Jasná Nízke Tatry na svahoch Chopku prilákalo najviac našich vysokoškolákov. Chata Kosodrevina sa nachádza pri vrcholovej stanici lanovky Srdiečko-Kosodrevina, hneď vedľa zjazdovky vo výške 1510 m n. m. Skutočnosť, že naši študenti „kurzovali“ súbežne so zástupcami ďalších slovenských univerzít, len umocnila ich zážitky z tejto akcie.

Osvedčeným zahraničným lyžiarskym strediskom v našej ponuke bol **rakúsky Mölltaler Gletscher**. Nachádza sa vo výške do 3122 m n. m. a so 71 km zjazdoviek láka všetkých milovníkov bieleho športu. Mölltalerský ľadovec bol ocenený Korutánskou cenou za kvalitu zjazdoviek, čo mohli po roku opäť preveriť aj naši študenti.

Stabilnou súčasťou našej zimnej ponuky je lyžovačka určená predovšetkým pre zamestnancov UNIZA a ich rodinných príslušníkov. Tento rok sme vybrali lyžiarsku oblasť **Tignes – Val d'Isère** vo francúzskych Alpách. Táto päťhviezdičková lyžiarska oblasť, ktorej neodolá ani jeden lyžiar, sa rozprestiera na troch vrchoch a dvoch údoliach. Výhodná poloha v nadmorskej výške medzi 1 500 a 3 456 m n. m., ako aj jeden z najatraktívnejších ľadovcov Álp, zaručujú

absolútnu istotu snehu. Za nádherného počasia a vynikajúcich snehových podmienok si všetci výborne zalyžovali a už sa tešia na ďalšiu sezónu.

Zimných telovýchovných sústredeí 2019 organizovaných Ústavom telesnej výchovy a AC UNIZA sa zúčastnilo 116 lyžiarov a snoubordistov.

Vyvrcholením lyžiarskej sezóny budú **Otvorené majstrovstvá Žilinskej univerzity v zjazdovom lyžovaní a snoubordingu**, ktoré sú naplánované na 14. marca 2019 vo Vrátnej doline. O tomto podujatí vás budeme podrobnejšie informovať.

PaedDr. Ľudmila Malachová
Ústav telesnej výchovy UNIZA
Foto: Archív ÚTV

Vydáva: Žilinská univerzita v Žiline. **Redakcia:** **výkonná redaktorka:** PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., **foto:** Cyril Králik, **predseda redakčnej rady:** doc. Ing. Jozef Ristvej, PhD., prorektor UNIZA. **Členovia redakčnej rady:** FPEDAS: doc. Ing. Jarmila Sosedová, PhD., SJF: prof. Ing. Eva Tilllová, PhD., FEIT: doc. PaedDr. Peter Hockicko, PhD., SvF: Ing. arch. Zuzana Grúňová, PhD., FRI: doc. Mgr. Jakub Soviar, PhD., FBI: Mgr. Valéria Moricová, PhD., FHV: PhDr. Slavka Pitoňáková, PhD., Rektoriát: Ing. Martina Slavíková, ÚTV: PaedDr. Ľudmila Malachová, Foto na obálke - Cyril Králik: Otváranie internátov.

Príspevky posielajte na: e-mail: spravodajca@uniza.sk. **Uzávierka nasledujúceho čísla je 5. apríla 2019.**

Vychádza ako dvojmesačník (okrem prázdnin). Nepredajné! Tlač: EDIS – vydavateľské centrum UNIZA, Univerzitná 1, 010 26 Žilina
Registrácia MK SR EV 4394/11. ISSN 1339-4134. **Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu rukopisov.**

Adresa vydavateľa: Univerzitná 8215/1, 010 26 Žilina, IČO: 00397563